Opłata pocztowa uiszczona gotówką!

Katowice, dnia 29 kwietnia 1939.

GAZETA URZĘDOWA

WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Dział Administracji Szkolnej

Nr 4.

Poz.: **TREŚĆ:** str.

Poz. 87.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 24 stycznia 1939 r.

o podziale obszaru Rzeczypospolitej Polskiej na okręgi konserwatorskie.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 10 z 1939 r. poz. 56).

Na podstawie art. 5, 6 i 46 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o opiece nad zabytkami (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 265) zarządzam co następuje:

§ 1. Obszar Rzeczypospolitej Polskiej dzieli się na następujące okręgi konserwatorskie:

1. Okręg Warszawa - miasto obejmuje m. st. Warszawę i województwo łódzkie z siedzibą konserwatora w Warszawie (Komisariat Rządu).

2. Okręg Warszawski obejmuje województwa warszawskie i białostockie z siedzibą konserwatora w Warszawie (Urząd Wojewódzki), z uwzględnieniem przepisów § 2.

3. Okręg krakowski obejmuje województwo krakowskie z siedzibą konserwatora w Krakowie (Urząd Wojewódzki).

4. Okręg Lwowski obejmuje województwa lwowskie, stanisławowskie i tarnopolskie z siedzibą konserwatora we Lwowie (Urząd Wojewódzki).

5. Okręg Poznański obejmuje województwo poznańskie z siedzibą konserwatora w Poznaniu (Urząd Wojewódzki).

6. Okręg Pomorski obejmuje województwo pomorskie z siedzibą konserwatora w Toruniu (Urząd Wojewódzki).

7. Okręg Lubelski obejmuje województwa lubelskie i poleskie z siedzibą konserwatora w Lublinie (Urząd Wojewódzki).

8. Okręg Wileński obejmuje województwa wileńskie i nowogródzkie z siedzibą konserwatora w Wilnie (Urząd Wojewódzki), z uwzględnieniem przepisów § 2.

9. Okręg Kielecki obejmuje województwo kieleckie z siedzibą konserwatora w Kielcach (Urząd Wojewódzki).

10. Okręg Wołyński obejmuje województwo wołyńskie z siedzibą konserwatora w Łucku (Urząd Wojewódzki).

11. Okręg Śląski obejmuje województwo śląskie z siedzibą konserwatora w Katowicach (Urząd Wojewódzki).

§ 2. Obszar miasta Grodna wyłącza się do odwołania z zakresu działania konserwatora przy Urzędzie Wojewódzkim Warszawskim i włącza się ten obszar do zakresu działania konserwatora przy Urzędzie Wojewódzkim Wileńskim.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1939 r.

Z dniem tym tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy wydane w sprawach objętych rozporządzeniem niniejszym.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

W. Świętosławski

88.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 24 lutego 1939 r. (BP-17189/38)

o uprawnieniach do załatwiania spraw osobowych urzędników i funkcjonariuszów niższych, zatrudnionych w administracji szkolnej.

Na podstawie art. 119 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 164) wraz z późniejszymi zmianami, oraz art. 26 ustęp 4 i art. 109 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. Nr 20 z 1934 r., poz. 160) zarządzam co następuje:

§ 1. Przekazuje się Kuratorowi Okręgu Szkolnego, Kuratorowi Liceum Krzemienieckiego, Rektorowi państwowej szkoły akademickiej:

1) mianowanie na stanowiska służbowe II i III kategorii oraz na posady funkcjonariuszów niższych, o ile mianowanie nie zawiera awansu do wyższej grupy uposażenia;

2) dopuszczanie do służby przygotowawczej i do egzaminu praktycznego kandydatów na stanowiska służbowe II i III kategorii, przedłużanie lub skracanie w wyjątkowych przypadkach służby przygotowawczej na te stanowiska, zwalnianie od obowiązku odbycia służby przygotowawczej urzędników mianowanych do odwołania i pracowników kontraktowych, zajmujących stanowiska II i III kategorii;

3) przenoszenie podległych funkcjonariuszów państwowych na inne miejsca służbowe w ramach przydzielonych etatów — z wyłączeniem urzędników, zajmujących stanowiska I kategorii;

4) rozwiązywanie stosunku służbowego na podstawie art. 62, 63 i 113 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej, z urzędnikami II i III kategorii mianowanymi do odwołania i funkcjonariuszami niższymi mianowanymi do odwołania oraz z praktykantami na stanowiska urzędnicze II i III kategorii;

5) zwalnianie ze służby na podstawie art. 65a ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej, urzędników II i III kategorii.

6) przyjmowanie zgłoszeń o wystąpieniu ze służby urzędników II i III kategorii, praktykantów na stanowiska urzędnicze II i III kategorii oraz funkcjonariuszów niższych;

7) wydalenie ze służby na podstawie art. 65, 71, 77, pkt 5, oraz art. 89 i 114 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej, urzędników II, III kategorii oraz funkcjonariuszów niższych;

8) przenoszenie w stan spoczynku urzędników II i III kategorii oraz funkcjonariuszów niższych — oprócz przenoszenia w stan spoczynku po upływie stanu nieczynnego;

9) udzielanie zezwoleń na przyjęcie płatnego zajęcia ubocznego podległym funkcjonariuszom z wyłączeniem urzędników, zajmujących stanowiska I kategorii;

10) udzielanie podległym funkcjonariuszom w tej liczbie i inspektorom szkolnym urlopów:

a) dla poratowania zdrowia (na podstawie urzędowego świadectwa lekarskiego) — płatnych do 6 miesięcy, bezpłatnych do 12 miesięcy,

b) dla załatwienia spraw osobistych, rodzinnych i majątkowych — płatnych do 2 miesięcy, bezpłatnych do 12 miesięcy,

c) wypoczynkowych — w granicach postanowień art. 36 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej.

§ 2. Przekazuje się Wojewodzie Śląskiemu uprawnienia przewidziane w § 1 punkty 1 do 10, z tym zastrzeżeniem, że mianowanie i dopuszczanie do służby przygotowawczej, o których mowa w § 1 pkt 1 i 2 powinno być dokonane w granicach etatów osobowych przewidzianych na ten cel w budżecie Województwa Śląskiego.

§ 3. Postanowienia § 1 pkt 1, 3, 4, 5, 8 nie dotyczą urzędników II i III kategorii zajmujących stanowiska kierownicze.

§ 4. Przekazuje się Inspektorowi Szkolnemu udzielanie podległym funkcjonariuszom urlopów:

a) dla poratowania zdrowia (na podstawie urzędowego świadectwa lekarskiego) — płatnych do 2 miesięcy,

b) dla załatwienia spraw osobistych, rodzinnych i majątkowych — płatnych do 14 dni,

c) wypoczynkowych — w granicach postanowień art. 36 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej.

§ 5. Do wymiaru urlopów udzielanych w granicach § 1 pkt 10 wliczać należy czas trwania urlopów udzielanych dla tych samych celów na podstawie § 4.

§ 6. Z uprawnień przekazanych niniejszym rozporządzeniem można korzystać jedynie z uwzględnieniem ogólnych wytycznych administracji personalnej ustalonych przez Prezydium Rady Ministrów i Ministerstwo W. R. i O. P.

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1939 r.

Z dniem tym traci swą moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 10 marca 1938 r. o uprawnieniach do załatwiania spraw osobowych urzędników i funkcjonariuszów niższych zatrudnionych w administracji szkolnej (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 3, poz. 61 *), oraz wszystkie inne rozporządzenia, zarządzenia, okólniki i instrukcje w sprawach uregulowanych niniejszym rozporządzeniem.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
(—) **W. Świętosławski.**

---

*) Gazeta Urzędowa Wojew. Śląskiego Dz. Adm. Szkolnej Nr 4 poz. 85 z 1938 r.

89.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 1 marca 1939 r. (Nr II S-1416/39)

o zmianie rozporządzenia Kierownika Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 3 lipca 1926 r. w sprawie praktyki przedegzaminowej kandydatów na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i seminariów nauczycielskich.

W rozporządzeniu Kierownika Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 3 lipca 1926 r. w sprawie praktyki przedegzaminowej kandydatów na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i seminariów nauczycielskich (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 11, poz. 128) wprowadza się następujące zmiany:

§ 1. 1) § 4 wymienionego rozporządzenia otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Praktyka przedegzaminowa winna trwać przez dwa pełne lata szkolne. Kandydaci, posiadający stopień doktora filozofii lub ci, którzy po uzyskaniu niższego stopnia naukowego wykażą się conajmniej roczną pracą w charakterze asystenta szkół akademickich, obowiązani są do jednorocznej praktyki przedegzaminowej. Liczba godzin nauki winna tygodniowo wynosić w zasadzie co najmniej 8; jedynie w wyjątkowych przypadkach Kuratorium może zmiejszyć ten wymiar do 4 godzin. Liczba godzin tygodniowych nie może w żadnym razie przewyższać liczby, wyznaczonej ustawowo, jako wymiar pracy nauczyciela etatowego szkoły państwowej.

Przepisy tego paragrafu uzupełnią i częściowo zmieniają przepisy, zawarte w § 1 lit. e) rozporządzenia z dnia 9 października 1924 r. w sprawie egzaminu państwowego na nauczyciela szkół średnich. (Dziennik Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 18/140, poz. 185)".

2) § 5 wymienionego rozporządzenia otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Praktykę przedegzaminową można odbywać tylko w tej szkole, która została wyznaczona przez Kuratorium Okręgu Szkolnego.

Praktyka przedegzaminowa powinna odbywać się w zasadzie w szkole średniej ogólnokształcącej (tak państwowej jak prywatnej); w wypadkach kiedy nie może być zorganizowana w szkole średniej ogólnokształcącej lub zakładzie kształcenia nauczycieli i kiedy względy organizacyjno-wychowawcze danej szkoły na to pozwalają, Kuratorium może zorganizować praktykę również i w szkołach powszechnych najwyższego stopnia organizacyjnego lub w szkołach ćwiczeń zakładów kształcenia kandydatów na nauczycieli oraz w średnich szkołach zawodowych przy tym w tych ostatnich tylko w odniesieniu do przedmiotów następujących: jęz. polskiego, historii, geografii, ćwiczeń cielesnych i śpiewu (t. zw. przedmiotów ogólnokształcących w szkole zawodowej)".

3) § 6 wymienionego rozporządzenia otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Kandydat, pragnący rozpocząć praktykę przedegzaminową, kieruje do jednego z Kuratoriów Okręgów Szkolnych najpóźniej do końca lipca:

a) podanie w sprawie uzyskania stanowiska nauczyciela (etatowego lub kontraktowego) w szkole państwowej, które by mu pozwoliło odbyć praktykę przedegzaminową, albo
b) prośbę o wskazanie mu szkół prywatnych, w których mógł by odbywać tę praktykę, albo
c) prośbę o zezwolenie na odbycie praktyki przedegzaminowej w szkole prywatnej, przez siebie wskazanej.

Do podania dołączyć należy: życiorys oraz dokumenty osobiste, wśród których powinny się znaleźć: 1) metryka urodzenia, 2) dowód obywatelstwa polskiego, 3) dyplom magistra filozofii lub inne świadectwo, stwierdzające spełnienie warunku z § 1 lit. d) albo § 35 lit. a), lub b) rozporządzenia z dnia 9 października 1924 r., 4) świadectwo lekarza urzędowego (powiatowego) o zdolności fizycznej do zawodu nauczycielskiego, 5) dowód odbycia służby wojskowej, względnie określenie stosunku do służby wojskowej".

4) § 11 wymienionego rozporządzenia otrzymuje brzmienie:

„§ 11. Praktyka przedegzaminowa winna się odbywać w całości w jednym Okręgu Szkolnym; w przypadkach, zasługujących na uwzględnienie, praktykę, rozpoczętą w jednym Okręgu Szkolnym, można dokończyć w innym Okręgu Szkolnym za zgodą Kuratorium tego Okręgu Szkolnego".

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski.

90.

ROZPORZĄDZENIE
Śląskiej Rady Wojewodzkiej
z dnia 27 lutego 1939 r.

w sprawie zmiany rozporządzenia Śląskiej Rady Wojewódzkiej z dnia 10 lipca 1931 r., zawierającego statut organizacyjny Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych w Katowicach (Dz. U. Śl. Nr 18, poz. 35).

§ 1.

W rozporządzeniu Śląskiej Rady Wojewódzkiej z dnia 10 lipca 1931 r., zawierającym Statut organizacyjny Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych w Katowicach (Dz. U. Śl. Nr 18, poz. 35) wprowadza się następujące zmiany:

a) ustęp końcowy pod nazwą „Urządzenia pomocnicze“ otrzymuje następujące brzmienie:

„Stację badawczą materiałów przemysłowych, siłownię, warsztaty, pracownię badawczą wytrzymałości materiałów, pracownię psychotechniczną, laboratoria, biblioteki szkolne, zbiory planów, modeli, rysunków, wzorów itp.“

b) ustęp końcowy § 2 pod nazwą „Urządzenia pomocnicze“ otrzymuje następujące brzmienie:

„Urządzenia pomocnicze jak: stacja badania materiałów przemysłowych, siłownia, warsztaty i pracownie stanowią odrębne jednostki administracyjno-gospodarcze.“

c) ustęp końcowy § 3 rozporządzenia pod nazwą „Urządzenia pomocnicze“ otrzymuje następujące brzmienie:

„Urządzenia pomocnicze mają na celu zapewnienie sprawności pracy zakładów oraz zapewnienie normalnego prowadzenia nauki, prac budowlanych i naukowych, wchodzących w zakres działalności zakładów na zasadach organizacji, zbliżonej do normalnego ruchu fabrycznego.

Stacja Badawcza ma na celu przeprowadzenie badań surowców, produktów i materiałów przemysłowych, sporządzania analiz i wydawanie orzeczeń.

Organizację tych urządzeń określą osobne regulaminy, wydane przez Dyrektora Zakładów, a zatwierdzone przez Wojewodę Śląskiego.

Śląska Rada Wojewódzka:
Przewodniczący:
(—) Dr Grażyński
Wojewoda Śląski.

91.

PREZES RADY MINISTRÓW
Nr 47-57/68

Warszawa, dnia 3 lutego 1939 r.

OKÓLNIK Nr 5
w sprawie wstążeczek (baretek) medalu „Za Długoletnią Służbę“.

Do
wszystkich P. P. Ministrów
w Warszawie

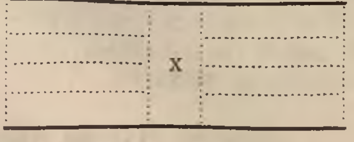
Nawiązując do § 8 instrukcji z dnia 10 lutego 1938 r. o nadawaniu medalu „Za Długoletnią Służbę“ (Monitor Polski Nr 32, poz. 28), proszę Panów Ministrów o wydanie zarządzeń, aby wstążeczki (baretki), noszone przez osoby umundurowane, ściśle odpowiadały wzorowi, podanemu w załączniku.

Prezes Rady Ministrów:
(—)**Sławoj Składkowski**

Załącznik do okólnika Prezesa Rady Ministrów Nr 47-57/68 z dnia 3 lutego 1939 roku.

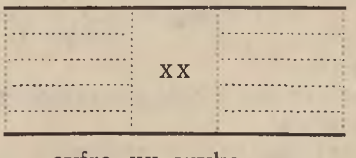
Wzór baretek
medalu „Za Długoletnią Służbę“
Baretka Medalu:

Brązowego

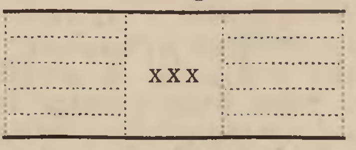
cyfra x wykonana
w brązie

Srebrnego

cyfra xx wykonana
z białego metalu oksydowanego na stare srebro

Złotego

cyfra xxx wykonana
z żółtego metalu oksydowanego na stare złoto

Minister
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego

Warszawa, dnia 31 marca 1939 r.

Nr BP-3469/39.

Wstążeczki (baretki) medalu „Za Długoletnią Służbę".

Okólnik Nr 5 Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 lutego 1939 r. Nr 47-57/68 w sprawie wstążeczek (baretek), noszonych przez osoby umundurowane, podaję do wiadomości i ścisłego stosowania.

Minister
(—) **W. Świętosławski.**

92.

PREZES RADY MINISTRÓW
Nr 42-2/118.

Warszawa, dnia 7 marca 1939 r.

OKÓLNIK nr 8

Do
Wszystkich P. P. Ministrów
w Warszawie

w sprawie zaliczek na uposażenie.

Przedłużam do dnia 31 marca 1940 r. okres ulgowych spłat zaliczki na uposażenie w wysokości 40% względnie 50% raty normalnej, ustalony w okólniku moim z dnia 10 marca 1938 r. Nr 42-2/88.

Prezes Rady Ministrów:
(—) **Sławoj Składkowski**

Uwaga: Powyższe dotyczy niespłaconych dotąd zaliczek na uposażenie, udzielonych przed wprowadzeniem podatku specjalnego.

93.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego

OKÓLNIK Nr 4

z dnia 10 lutego 1939 r. (II OP-862/39)

w sprawie warunków prowadzenia prywatnych zakładów oświatowo - wychowawczych internatowych dla dorosłych, zwanych „uniwersytetami ludowymi".

Do czasu wydania rozporządzenia wykonawczego do ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 343) dotyczącego specjalnie t. zw. „uniwersytetów ludowych" zarzadzam, aby stosowane do nich były, niezależnie od formy prawnej utrzymujących je organizacyj, ogólne zasady tej ustawy przy zachowaniu następujących postanowień szczegółowych:

Warunki, wymienione w art. 2 ust. (1) pkt 1, 2, 3 i 4, można uznać za spełnione w przypadku wykazania się:

a) odpowiednim lokalem z urządzeniami internatowymi,
b) stałym personelem nauczycielskim w składzie conajmniej 2 osób,
c) programem odpowiadającym wymaganiom dydaktycznym i wychowawczym, które by nie stały w sprzeczności z zasadami ustalonymi w ustawie o ustroju szkolnictwa.

Program powinien uwzględniać, w oparciu o wiadomości przyniesione ze szkoły powszechnej, historię Polski, naukę o Polsce współczesnej, język i piśmiennictwo polskie a całość kursu powinna się zamykać w okresie nie krótszym niż 4 miesiące bez przerw w pełnym wymiarze czasu pracy dziennej.

§§ 2, 10, 11, 13 — 16, 18, 19 i 21 rozporządzenia wykonawczego z dnia 7. VI. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 473) mają w stosunku do omawianych zakładów analogiczne zastosowanie.

Wytyczne okólnika niniejszego należy stosować począwszy od dnia 1. IX. 1939 r. z tym, że zakłady internatowe, działające już w roku szkolnym 1938/39, obowiązane są uzyskać orzeczenia władz szkolnych, jeżeli ich dotąd nie posiadają, oraz dostosować się do innych postanowień ustawy z 11 marca 1932 r. o prywatnych szkołach i zakładach wychowawczych (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 343) oraz rozporządzenia wykonawczego z dnia 7 czerwca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 50 poz. 473) najpóźniej do dnia 31 sierpnia 1939 r.

Tym samym ograniczam pkt 1 okólnika Nr 32 z dnia 13. III. 1933 r. (I Pol-857/33 w sprawie warunków zakładania prywatnych kursów dla dorosłych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 3, poz. 55) w tym sensie, że zakłady internatowe, organizowane przez towarzystwa oświatowe wyłącznie dla swoich członków, — objęte zostają postanowieniami niniejszego okólnika.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

W. Świętosławski

94.

Min. Wyznań Religijnych
i Ośw. Publicznego.

OKÓLNIK Nr 6
z dnia 16 lutego 1939 r. (I R-689/39)

w sprawie przekazywania nieruchomości państwowych.

Zarządzenie Ministerstwa Skarbu, ogłoszone jako załącznik do niniejszego okólnika, podaje się do wiadomości i stosowania.

Wymienione w punkcie 7-ym zarządzenia okólniki Ministerstwa Skarbu, które utraciły moc obowiązującą, podane zostały do wiadomości pismami okólnymi Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: z 17 czerwca 1930 r. Nr I R-6411/30, z 9 marca 1931 r. Nr I R-2310/31, z 3 marca 1933 r. Nr I R-2153/33 i z 18 listopada 1935 r. Nr I R-9738/35.

Dyrektor Departamentu:
A. Nowak

Załącznik do okólnika Min. W. R. i O. P. Nr 6 z 16. II. 1939 r. (I.R-689/39).

Warszawa, dnia 26 stycznia 1939 r.

MINISTERSTWO SKARBU
L. D. III. 19125/1/38.

Przekazywanie nieruchomości państwowych.

Do

Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej, Biura Sejmu, Biura Senatu, Najwyższej Izby Kontroli, Prezydium Rady Ministrów i wszystkich Ministerstw

w/m.

Celem ujednolicenia warunków i formy przekazywania nieruchomości państwowych pomiędzy urzędami, przedsiębiorstwami i instytucjami państwowymi, Ministerstwo Skarbu ustala następujące zasady przekazywania nieruchomości państwowych:

1) Przekazywanie nieruchomości, będących własnością Skarbu Państwa, dalej zwanych nieruchomościami skarbowymi, przez władzę, w zarządzie której dana nieruchomość się znajduje, innej władzy, przedsiębiorstwu, instytucji lub monopolowi państwowemu do użytkowania, jest z reguły bezpłatne.

2) Odpłatnie nabywają nieruchomości skarbowe tylko te instytucje, przedsiębiorstwa państwowe i monopole, które posiadają majątek nieruchomy na własność.

3) Przekazanie bezpłatne jak również zbycie odpłatne, o których mowa w punktach 1 i 2, nastąpić może jedynie za zgodą Ministerstwa Skarbu.

4) W wyjątkowych wypadkach może nastąpić przekazanie za odpłatą nieruchomości skarbowej pomiędzy przedsiębiorstwami skomercjalizowanymi lub przedsiębiorstwami „Polskie Koleje Państwowe“, „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“, oraz „Lasy Państwowe“. Przekazanie to odbywać się może jedynie za zgodą i na warunkach ustalonych każdorazowo przez Ministerstwo Skarbu.

5) Przekazanie nieruchomości skarbowej winno znaleźć wyraz w odpowiednim protokóle zdawczo-odbiorczym.

W protokóle tym należy uregulować wszelkie kwestie, związane z faktem przekazania obiektów skarbowych, a więc naprzykład sprecyzować zasady, sposób i zakres użytkowania odstąpionych obiektów; oznaczyć, kto wykonywać będzie zarząd danego obiektu, określić ewentualne inne czynności administracyjne połączone z faktem użytkowania i oznaczyć, kto będzie spełniać te czynności, określić kto i jakie ciężary (koszty remontu, naprawy, podatki itd.) będzie regulować.

6) Przewłaszczenie nieruchomości między Skarbem Państwa a przedsiębiorstwami wymienionymi w pkt 2 następuje w formie umowy zgodnie z przepisami prawa cywilnego. Wyjątkowo przewłaszczenie nieruchomości pomiędzy monopolami i Skarbem Państwa następuje na podstawie obowiązujących przepisów przez przekazanie protokółem zdawczo-odbiorczym.

7) Z chwilą ogłoszenia tego okólnika tracą moc obowiązującą następujące okólniki Ministerstwa Skarbu: L. D. III. 1250/1/30 z dnia 17 maja 1930 r., L. D. III. 3577/1/30 z 9 lutego 1931 r., L. D. III. 20202/1/34 z 31 października 1935 r. i L. D. III. 2442/1/33 z 24 lutego 1933 r.

Za Ministra Skarbu:
(—) T. Grodyński,
Podsekretarz Stanu.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
Warszawa.

95.

OKÓLNIK Nr 10

z dnia 24 lutego 1939 r. (II S-1233/39)

w sprawie egzaminów eksternów w zakresie gimnazjum ośmioklasowego.

Ze względu na konieczność umożliwienia pewnym grupom kandydatów złożenia egzaminu dojrzałości gimnazjum ogólnokształcącego zarządzam, co następuje:

I. 1) Absolwenci średnich szkół zawodowych dawnego ustroju, korzystający ze zwolnień od egzaminów z niektórych przedmiotów drugiej części gimnazjalnego egzaminu dojrzałości eksternów — na podstawie przepisów § 1 rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 10 lipca 1926 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 11, poz. 130), mogą zdawać po raz pierwszy gimnazjalny egzamin dojrzałości eksternów w terminie jesiennym 1939 r. Po tym terminie — do końca roku kalendarzowego 1940 — mogą ci kandydaci powtarzać gimnazjalny egzamin dojrzałości ze zwolnieniami od egzaminów, przyznanymi im przez Ministerstwo W. R. i O. P. na podstawie przytoczonego rozporządzenia. Prośby w sprawie zwolnienia omawianych kandydatów od egzaminu z niektórych przedmiotów będą załatwiane do końca września 1939 r.

Postanowienia powyższe dotyczą również nauczycieli szkół powszechnych, którzy przystępują do zdawania gimnazjalnego egzaminu dojrzałości eksternów po ukończeniu jednej z grup Państwowego Wyższego Kursu Nauczycielskiego.

2) Kandydaci do gimnazjalnego egzaminu dojrzałości eksternów według przepisów zarządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 25 czerwca 1929 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 12, poz. 162) lub zarządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 23 stycznia 1935 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 1, poz. 2) mogą być dopuszczeni do tego egzaminu po raz pierwszy w ciągu 1939 i 1940 r.

3) Egzaminy uzupełniające według przepisów §§ 73, 74, 75, 76 i 77 regulaminu gimnazjalnych egzaminów dojrzałości z dnia 19 grudnia 1925 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 2, poz. 8 z roku 1926) można zdawać do końca roku kalendarzowego 1940. Po tym terminie nie będzie można tych egzaminów powtarzać.

II. Wobec tego, że wielu kandydatów do liceów zawodowych pragnęłoby zdawać egzamin ukoczenia gimnazjum ogólnokształcącego bez języka łacińskiego, a egzaminy takie nie są jeszcze przeprowadzane, zezwalam do końca roku szkolnego 1939/40 na zdawanie egzaminu eksternów z kursu sześciu klas gimnazjum ośmioklasowego typu matematyczno-przyrodniczego. Do egzaminu należy dopuszczać wszystkich zgłaszających się — bez względu na to, czy przystępują do egzaminu po raz pierwszy, czy też egzamin powtarzają, oraz bez względu na cel, do jakiego ma służyć złożenie tego egzaminu. W związku z tym uchylam postanowienia ustępu pierwszego okólnika Nr 25 z dnia 20 maja 1938 r. (II S-4323/38) w sprawie egzaminu eksternów z kursu sześciu klas gimnazjum ośmioklasowego.

Minister
(—) **W. Świętosławski**

1) rozporządzenie Minister. Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 10. VI. 1926 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. nr 11, poz. 130) ogłoszone jest w Dz. Urzędowym Wydz. Ośw. Publ. nr 8, poz. 163 z 1926 r.,

2) regulamin gimnazjalnych egzaminów dojrzałości z dnia 19. XII. 1925 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. nr 2, poz. 8 z 1926 r.) ogłoszony jest w Dz. Urzędowym Wydziału Oświecenia Publicznego nr 1—2 poz. 7 z 1926 r.,

3) okólnik Minister. Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego nr 25 z dnia 20. V. 1938 r. (II-S-4323/38) ogłoszony jest w Gazecie Urzędowej Województwa Śląskiego — Dział Administracji Szkolnej nr 7, poz. 169 z 1938 r.

Min. Wyznań Religijnych
i Ośw. Publicznego.

96.

OKÓLNIK Nr 14

z dnia 28 lutego 1939 r. (BP-28516/38)

w sprawie zwoływania konferencyj przewodniczących komisyj dyscyplinarnych.

Doświadczenie wykazuje, że nie wszystkie okręgowe komisje dyscyplinarne redagują w sposób dokładny, jasny i przejrzysty protokóły rozpraw, uchwały, postanowienia i orzeczenia: w treści ich zdarzają się nieraz poważne usterki formalne.

Z akt dyscyplinarnych i odwołań stron również widać, że istniejące przepisy i instrukcje, dotyczące form postępowania, nie zawsze są przestrzegane i właściwie interpretowane; dzieje się to z oczywistą szkodą dla stron.

Ponieważ postępowanie dyscyplinarne nie zna kasacji, uniemożliwiającej powtórne rozpatrzenie sprawy przez okręgową komisję celem prawidłowego zastosowania wszystkich naruszonych w pierwszym postępowaniu przepisów proceduralnych, konieczne jest roztoczenie nadzoru nad działalnością okręgowych komisyj dyscyplinarnych w zakresie ścisłego przestrzegania przez nie obowiązującej procedury oraz właściwego redagowania protokółów i orzeczeń.

W związku z powyższym upoważniam Przewodniczących Odwoławczych Komisyj Dyscyplinarnych do odbywania zbiorowych konferencyj z Przewodniczącymi Okręgowych Komisyj Dyscyplinarnych. Przedmiotem tych konferencyj mogą być poza sprawami wyżej wskazanymi również wnioski dotyczące zmiany, uzupełnienia lub bliższego wyjaśnienia przez Ministerstwo przepisów z zakresu postępowania dyscyplinarnego.

Z obrad sporządzany będzie protokół, w którym zamieszczone będą powzięte ustalenia i wnioski. Odpisy protokółów będa rozsyłane do wiadomości i wykorzystania Przewodniczącym komisyj dyscyplinarnych, jako też rzecznikom dys-

cyplinarnym. Przed rozesłaniem protokółów Przewodniczący odwoławczych komisyj dyscyplinarnych zreferują wyniki obrad Ministrowi.

Przewodniczący komisyj dyscyplinarnych obowiązani są przechowywać rzeczone protokóły w zbiorze zarządzeń, okólników i wyjaśnień normatywnych w sprawach dyscyplinarnych (por. pkt. 63 instrukcji z 9. VIII. 1933 r. — Dz. Urz. Min. Nr 12, poz. 178).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski

97.

Min. Wyznań Religijnych
i Ośw. Publicznego.

OKÓLNIK Nr 15
z dnia 4 marca 1939 r. (Nr BP-3293/39)

o uprawnieniach do załatwiania spraw osobowych urzędników i funkcjonariuszów niższych zatrudnionych w administracji szkolnej.

I. W związku z wejściem w życie rozporządzenia z dnia 24 lutego 1939 r. Nr BP--17189/38 o uprawnieniach do załatwiania spraw osobowych urzędników i niższych funkcjonariuszów państwowych, zatrudnionych w administracji szkolnej, podaję do ścisłego przestrzegania następujące wytyczne administracji personalnej (wykonywania zarządu personelem w zakresie osobowym):

1) Uprawnienia zawarte w § 1 pkt 1 rozporządzenia mają analogiczne zastosowanie do przypadków angażowania pracowników kontraktowych.

2) Przyjmowanie nowych kandydatów do służby państwowej powinno zasadniczo następować w drodze dopuszczenia do służby przygotowawczej; dla tych zaś kandydatów, którzy służby przygotowawczej nie odbywają jak np. niżsi funkcjonariusze państwowi — w drodze mianowania do odwołania (prowizorycznie).

Przyjmowanie bez odbycia służby przygotowawczej (urzędników) winno być jak najbardziej ograniczone.

3) Służba przygotowawcza winna być z reguły płatna (§ 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 781), bezpłatną zaś praktykę istniejącą już w niektórych urzędach i instytucjach podległych Ministerstwu W. R. i O. P. należy ograniczyć w ten sposób, że ilość przyjętych na bezpłatną praktykę nie powinna przekraczać 30% ogólnej ilości praktykantów odbywających służbę przygotowawczą w danej instytucji i kategorii stanowisk. Bezpłatna praktyka nie może trwać dłużej niż rok, a więc przyjęcie na taką praktykę powinno być wykluczone, jeżeli nie ma pewności, że względy budżetowe nie staną na przeszkodzie przyznaniu praktykantowi po upływie roku odpowiedniego uposażenia. W piśmie, które praktykant otrzymuje w myśl art. 12 ustawy o państwowej służbie cywilnej na dowód dopuszczenia do służby przygotowawczej, zaznaczyć należy, w razie dopuszczenia do bezpłatnej praktyki, że po upływie ustalonego okresu otrzymywać będzie uposażenie odpowiedniej grupy (XI lub XII), o ile stosunek służbowy nie zostanie wcześniej rozwiązany w myśl przepisu art. 63 ustawy o państwowej służbie cywilnej.

W myśl powołanego art. 63 ustawy o państwowej służbie cywilnej praktykant może być zwolniony ze służby, gdy władza, która go przyjęła, uzna, że nie jest zdatny go sprawowania urzędu, w którego zakresie służbę przygotowawczą odbywa, albo też w razie dwukrotnego ujemnego wyniku egzaminu lub niepoddania się egzaminowi w oznaczonym czasie.

Po odbyciu służby przygotowawczej i złożeniu przepisanego egzaminu praktycznego należy praktykanta zasadniczo mianować do odwołania (urzędnikiem prowizorycznym) i przyznać mu grupę uposażenia, określoną w przepisach o uposażeniu.

4) Mianowanie wymagać będzie zgody Ministerstwa, gdy tak postanawiają obowiązujące przepisy pragmatyczne lub uposażeniowe np.: mianowanie osób z przekroczoną granicą wieku (art. 8 ustawy o państwowej służbie cywilnej), mianowanie osób nie posiadających przepisanego poziomu wykształcenia (art. 11 ustawy o państwowej służbie cywilnej), przyznanie przy pierwszym mianowaniu wyższej grupy uposażenia, aniżeli określona w § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 781).

5) W przypadkach zamierzonego mianowania pracownika kontraktowego, po spełnieniu przez niego warunków wymaganych od kandydatów na stanowiska w państwowej służbie cywilnej, należy przy przyznawaniu uposażenia stosować przepisy § 5 wspomnianego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. Przyznanie w takich przypadkach wyższego niż to przewiduje § 5 uposażenia nie może nastąpić bez zgody Ministerstwa.

6) W przypadkach, gdy zawiązanie stosunku publiczno-prawnego (dopuszczenie do służby przygotowawczej, lub mianowanie do odwołania) nie miałoby podstawy w obowiązujących przepisach, albo też nie byłoby uzasadnione ze względu na rodzaj lub czas trwania służby, mogą być przyjmowani nowi kandydaci w charakterze pracowników kontraktowych. Pracownicy kontraktowi przy zawiązaniu stosunku pracy powinni zasadniczo otrzymywać wynagrodzenie nie przekraczające uposażenia początkowych grup ustalonych dla urzędników i niższych funkcjonariuszów państwowych. Przyznanie wynagrodzenia wyższego

niż to jest przewidziane przy pierwszym mianowaniu urzędników i funkcjonariuszów niższych, a więc: na stanowiska zaliczone do kategorii IIej — grupy IX, na stanowiska zaliczone do kategorii III — grupy X, na posady funkcjonariuszów niższych grupy XI (z wyjątkiem kandydatów o zasługach niepodległościowych), — wymaga uprzedniej zgody Ministerstwa.

7) Przyjęcie do służby państwowej w charakterze kontraktowego pracownika osoby pobierającej zaopatrzenie emerytalne ze Skarbu Państwa może być rozpatrywane tylko wyjątkowo i wymaga uprzedniej zgody Ministerstwa.

8) Obywatele obcy, narodowości nie polskiej mogą być przyjmowani do cywilnej służby państwowej tylko za zgodą Ministerstwa i tylko w wyjątkowych przypadkach na stanowiska wymagające specjalnych kwalifikacyj, gdy stanowiska te nie mogą być obsadzone przez obywateli polskich, posiadających odpowiednie kwalifikacje.

9) Przymowanie nowych kandydatów lub angażowanie pracowników kontraktowych może nastąpić jedynie i tylko w przypadkach opróżnienia się stanowiska (wolny etat) i to z zastrzeżeniami podanymi okólnikiem Nr 64 z dnia 14 lipca 1936 r. Nr BP-12501/36 w sprawie obsadzenia opróżnionych etatów w administracji cywilnej.

10) Przy przyjmowaniu nowych kandydatów należy bezwzględnie przestrzegać przepisów, które pewnym grupom obywateli Państwa gwarantują pierwszeństwo w uzyskiwaniu stanowisk w służbie państwowej (osoby zasłużone w działalności niepodległościowej, kawalerowie orderu Virtuti Militari, wysłużeni podoficerowie zawodowi, podoficerowie nadterminowi, wysłużeni żołnierze rezerwy, b. stypendyści państwowi itp.).

11) Zwalnianie ze służby z urzędu (rozwiązanie stosunku pracy) osób zasłużonych w działalności niepodległościowej wymaga uprzedniej zgody Ministerstwa poza przypadkami przewidzianymi w osobnych zarządzeniach (zarządzenie Ministerstwa z dnia 16 marca 1938 r. Nr BP-4959/38, z dnia 20 listopada 1938 r. Nr BP-25961/38).

II. Periodyczne zestawienia liczbowe faktycznego stanu osobowego wykazują, że stosunkowo wielka liczba pracowników zatrudnionych we władzach, urzędach i instytucjach podległych Ministerstwu, pozostaje w prywatno-prawnym stosunku (kontraktowi).

Pracownik kontraktowy, zajmujący stanowisko, które winno być obsadzone przez funkcjonariusza o charakterze publiczno-prawnym, powinien być zamianowany na to stanowisko po okresie służby nie dłuższym od lat 3-ch, nie krótszym zaś od lat 2-ch. Skrócenie okresu dwuletniego jest możliwe w stosunku do osób, posiadających zasługi w działalności niepodległościowej oraz w innych wyjątkowych przypadkach przez wzgląd na dobro służby. Zawiązanie stosunku służbowego o charakterze publiczno-prawnym (pierwsze mianowanie) nastąpić winno w formie mianowania do odwołania (prowizorycznie) jeżeli kandydat nie pozostawał już poprzednio w służbie państwowej o charakterze publiczno-prawnym, unormowanej innymi przepisami. Przed mianowaniem do odwołania jakkolwiek przepisy o egzaminach praktycznych przewidują obowiązek złożenia egzaminu tylko przed mianowaniem na stałe, koniecznym jest poddawanie kandydatów temu egzaminowi.

W związku z powyższym należy bezzwłocznie przystąpić do zamianowania na odpowiednie stanowiska (posady) w państwowej służbie cywilnej pracowników kontraktowych zajmujących stanowiska odpowiadające II i III kategorii oraz posady funkcjonariuszów niższych, o ile opłacani są z kredytów osobowych, jeżeli spełnili warunki wymagane od kandydatów na stanowiska w państwowej służbie cywilnej. Mianowania mają być dokonane w granicach uprawnień nadanych rozporządzeniem o załatwianiu spraw osobowych i z zachowaniem wytycznych niniejszego okólnika. W konkretnych przypadkach, w których przed mianowaniem wymagana jest zgoda Ministerstwa, należy wystąpić o tę zgodę do dnia 30 kwietnia 1939 r.

III. Mianowanie funkcjonariusza prowizorycznego stałym, po dopełnieniu przepisanych warunków (złożenie egzaminu, poziom wykształcenia) zależeć winno od uzyskania przez niego co najmniej trzykrotnej oceny kwalifikacyjnej. Zwolnienie od egzaminu praktycznego przez Ministerstwo będzie stosowane tylko wyjątkowo, jeżeli kandydat w ciągu służby wykazał, że posiada dokładną znajomość wszystkich przedmiotów, objętych programem egzaminu.

IV. W miarę powstawania w praktyce nowych zagadnień z dziedziny administracji personalnej niniejsze ogólne wytyczne będą uzupełniane lub modyfikowane.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski

98.

Min. Wyznań Religijnych
i Ośw. Publicznego.

OKÓLNIK Nr 16
z dnia 7 marca 1939 r. (III O—1543/39)

w sprawie organizacji roku szkolnego 1939/40 w szkolnictwie zawodowym.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego poleca bezzwłocznie przystąpić do organizacji nowego roku szkolnego w szkolnictwie zawodowym. Ze względu na trudności budżetowe należy prace związane z organizacją nowego roku szkolnego przeprowadzić z wielką skrupulatnością, przestrzegając ściśle następujących zasad i wskazówek:

Szkoły państwowe.

1. W roku szkolnym 1939/40 wszystkie szkoły zawodowe powinny swą organizację opierać na ustawie ustrojowej z 1932 r. i na statutach wydanych na jej podstawie. Dotyczy to również tych szkół, które z jakiegokolwiek powodu nie otrzymały jeszcze nowego programu. Nie odnosi się to natomiast do szkół, które podlegają stopniowemu wygasaniu.

2. W przyszłym roku szkolnym nie przewiduje się otwierania nowych państwowych szkół zawodowych. Wyjątki mogą być robione jedynie tylko dla szkół działu rolniczego.

3. W związku ze spotykanymi często przypadkami, że poszczególne szkoły zawodowe lub klasy posiadają zbyt małą liczbę uczniów, przypominam postanowienia punktu 3, działu I zarządzenia w sprawach, związanych z ograniczeniem budżetu z dnia 9 lipca 1931 r. Nr I R —5428/31 i polecam nie uruchamiać bez zgody Ministerstwa klas (wydziałów, oddziałów) przy liczbie uczniów mniejszej od 30.

W związku z tym odnośnie szkół i wydziałów (oddziałów), które już w roku obecnym i w poprzednich latach wykazywały słabą frekwencję, należy wystąpić do dnia 15 czerwca r. b. do Ministerstwa z wnioskiem bądź o zawieszenie przyjmowania kandydatów do klas I-szych w r. szk. 1939/40, bądź o utrzymanie w drodze wyjątku tych klas nadal mimo ich słabej frekwencji. Wyjątki te będą uwzględniane przez Ministerstwo jedynie w przypadkach, gdy absolwenci tych szkół lub wydziałów w należytym stopniu znajdą zatrudnienie w swym zawodzie, lub jeżeli rodzaj danego zawodu wymaga fachowców, przygotowywanych przez szkołę.

4. Liczba klas w każdej szkole pozostaje w zasadzie taka sama, jaka była w roku bieżącym z wyjątkiem tych szkół, w których zgodnie ze statutem powstanie nowa klasa.

W razie konieczności powiększenia liczby klas równoległych Kuratoria wystąpią w tej sprawie z wnioskiem do Ministerstwa. Przy stawianiu tego rodzaju wniosków powinno Kuratorium zwracać uwagę na celowość wypuszczania nowych absolwentów szkoły zawodowej w danej specjalności z punktu widzenia potrzeb regionalnych, oraz czy lokal i urządzenia pozwalają na zwiększenie liczby klas równoległych.

Warunki przyjmowania młodzieży do szkół przekształcanych określą statuty i regulaminy.

Świadectwo złożenia egzaminu wstępnego z wynikiem pomyślnym do klasy I gimnazjum zawodowego, wydane w roku poprzednim, nie zwalnia od egzaminu wstępnego w b. r.

5. Wobec często spotykanego nadmiernego przepełnienia szkół i powodowanych tym trudności lokalowych w zorganizowaniu pracowni i warsztatów może zajść konieczność zmniejszenia nadmiernej liczby klas równoległych (oddziałów). W tym również celu może okazać się koniecznym przeniesienie z terenu szkoły do osobnych lokali organizacyj, istniejących przy szkole i nie stanowiących z nią organicznej całości, a uszczuplających jej lokal, jak np. kursów specjalnych, spółdzielni wytwórczych absolwentów, mieszkań zajmowanych przez personel szkolny, internatów itp. Przeniesienie instytucyj nie wyklucza oddziaływania szkoły na ich stan i rozwój.

6. W związku ze znaczeniem, jakie odgrywa w reformowanej szkole zawodowej nauka praktyczna, należy zwrócić szczególną uwagę na należyte zorganizowanie i zaopatrzenie pracowni i warsztatów, będących głównym ośrodkiem nauczania w gimnazjach i liceach zawodowych oraz w szkołach gospodarstwa domowego.

W tym celu Kuratoria powinny przewidzieć w planach finansowo-gospodarczych odpowiednie kwoty na zaopatrzenie warsztatów i pracowni w niezbędne pomoce naukowe. Przy opracowywaniu tego zagadnienia należy uwzględnić możliwość korzystania z produkcji warsztatów niektórych szkół w celu zaopatrzenia innych.

Ministerstwo powołuje się w tym względzie na swe pisma z 18 lutego 1938 Nr III P-934/38 w sprawie zaopatrzenia warsztatów w obrabiarki, oraz z dnia 15 marca 1938 r. Nr III P 115/38 w sprawie produkcji tokarek do własnego użytku. W zakresie produkcji warsztatowej należy zwrócić uwagę, aby warsztaty szkół zawodowych zaspakajały przede wszystkim potrzeby własne oraz potrzeby innych szkół zawodowych.

7. Przy przygotowywaniu obsady personalnej w szkolnictwie zawodowym na rok szkolny 1939/40 należy przede wszystkim kierować się wskazaniami, podanymi w osobnym zarządzeniu Ministerstwa w tej sprawie.

Zatwierdzając przydział etatów i godzin, należy przestrzegać, aby ogólna liczba godzin, przydzielonych dla poszczególnych szkół, nie przekraczała liczby ustalonej na organizację nauczania i opiekę lekarską w programach nauki oraz aby odpowiadała przepisom, dotyczącym podziału na grupy.

Przy przydzielaniu nauczycieli i instruktorów do szkół przekształcanych należy dokonywać bardzo starannego doboru i zwracać uwagę, aby nauczyciele posiadali odpowiednią praktykę zawodową i nauczycielską.

Liczba instruktorów lub nauczycieli praktycznej nauki zawodu w szkołach nowego ustroju powinna być dostosowana do wskazań, podanych w wytycznych i programach.

8. W związku z zarządzeniem Ministra W. R. i O. P. z dnia 9. V. 1938 r. o organizacji państwowego zakładu, obejmującego kilka szkół zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 5, poz. 122), Ministerstwo wkrótce osobnymi pismami ustali nazwy zbiorcze odpowiednich zakładów i kierowników poszczególnych szkół.

9. Ministerstwo przypomina, iż w odniesieniu do niepromowanych uczniów klas, podlegających

w bieżącym roku szkolnym likwidacji, należy stosować przepisy § 3 zarządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 29. V. 1936 r. o sposobie reorganizacji państwowych szkół zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 4, poz. 88).

10. Ponieważ w większej liczbie istniejących szkół stwierdzono, że znaczny odsetek uczniów nie otrzymuje promocji do klasy następnej, należy zwrócić baczną uwagę na dobór młodzieży pod względem właściwego przygotowania i stanu zdrowia.

11. Przy nauczaniu zajęć warsztatowych klasę (oddział) należy dzielić na grupy, przy czym we wszystkich szkołach, prowadzących warsztaty mechaniczne, na jednego instruktora w dziale obróbki ręcznej powinno przypadać około 25 uczniów, w dziale obróbki maszynowej 16 uczniów, przy pracy w kuźni 16—20 uczniów.

W szkołach stolarskich podczas zajęć warsztatowych klasę (oddział) dzieli się na grupy, przy czym na jednego instruktora w dziale obróbki ręcznej powinno przypadać około 18 uczniów.

W Gimnazjach Stolarskim i Rzeźbiarskim oraz w Szkole Ciesielskiej w Zakopanem przy ćwiczeniach plastycznych i modelowania klasę (oddział) dzieli się na grupy, przy czym na jednego nauczyciela powinno przypadać około 20 uczniów.

W żeńskich szkołach podczas zajęć warsztatowych i praktycznych klasę (oddział) dzieli się na grupy, przy czym na jedną instruktorkę powinno przypadać około 32 uczennic.

Przy nauczaniu języków obcych należy zwracać uwagę, aby grupy językowe były tworzone w zakresie klas a nie oddziałów równoległych, o ile liczba uczniów w grupie nie przekracza liczby ustalonej w statucie szkoły.

Oddziały równoległe w klasach wyższych powinny być łączone ze sobą, o ile ogólna liczba uczniów nie przekracza liczby statutowej.

12. Nie należy organizować mistrzowskich szkół dziennych, które jakkolwiek dają gruntowne przygotowanie teoretyczne, odrywają jednak młodzież od warsztatu pracy na okres co najmniej 2 lat. Zamiast szkół dziennych powinny być organizowane wieczorowe szkoły i kursy mistrzowskie.

Publiczne szkoły dokształcające.

13. Szkolnictwo zawodowe dokształcające w dziedzinie szkolenia zawodowego stanowi dział bardzo ważny i wymagający szczególnej opieki. Z tych względów należy zwrócić wielką uwagę i otoczyć troską ten dział szkolnictwa celem jego podtrzymania i rozwoju.

14. W przyszłym roku szkolnym nowy program nauczania obowiązywać będzie w klasach I i II wszystkich szkół dokształcających zawodowych.

Szczegółowa instrukcja, dotyczące organizacji tego szkolnictwa w roku szkolnym 1939/40 zostanie podana osobno do wiadomości Kuratoriów.

Szkoły prywatne.

15. Przy organizacji szkolnictwa prywatnego powinno Kuratorium wziąć pod uwagę, że szkoły prywatne nie mogą liczyć na zwiększenie zasiłków państwowych w porównaniu do roku bieżącego, wobec czego należy przestrzegać, aby budżety tych szkół miały zapewnione realne pokrycie i to nie tylko w danym roku szkolnym ale również w przewidywaniu na lata przyszłe.

16. Wobec braku dostatecznych funduszów na budowę szkół prywatnych nie należy stawiać wniosków w sprawie rozpoczynania budowy nowych gmachów do czasu całkowitego wykończenia już rozpoczętych. Wyjątki mogą być stosowane w nielicznych wypadkach i tylko w odniesieniu do tych szkół, które prowadzone są dobrze przez szereg lat i osiągają całkowicie dodatnie wyniki nauczania a nieodpowiedni lokal uniemożliwia należyty rozwój szkoły.

W związku z tym Kuratoria powinny ostrzec właścicieli szkół, pragnących rozpoczynać budowę bez uzyskania zapewnienia subwencjonowania z funduszów państwowych, że mogą się narazić na długie oczekiwania na pomoc ze strony Ministerstwa.

17. Zwiększenie liczby oddziałów klasy I może być dokonane w przypadkach wyjątkowych za zezwoleniem Kuratorium. Przy udzielaniu takich zezwoleń Kuratorium powinno brać pod uwagę sprawę wielkości pomieszczenia pełnej szkoły po zakończeniu reorganizacji oraz potrzeby gospodarcze ośrodka (wskaźnikiem może być obecny stan zatrudnienia absolwentów szkoły).

18. Braki w zakresie pomieszczeń, pracowni, wyposażenia itp. powinny być w zasadzie uzupełnione przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego. Jest wskazane jednak odraczanie szkołom obowiązku przeprowadzania tych uzupełnień ze względu na trudności finansowe, przy czym dążyć należy, aby uzupełnienia były dokonane w najbliższym czasie.

Szczególnej troski Kuratorium, o ile chodzi o stronę materialną, wymagają pomieszczenia szkół w tych wszystkich miejscowościach, w których, jak stwierdzono w czasie wizytacyj, są one niedostateczne. Właściciele szkół powinni dążyć do dostosowania lokali do potrzeb szkół, a tam, gdzie to jest możliwe do ich rozbudowy.

19. Określenie liczby klas w prywatnych szkołach handlowych (gimnazja 3 lub 4-klasowe, licea 2 lub 3-klasowe) pozostawia się decyzji Kuratorium, zalecając uwzględnianie życzeń właścicieli co do organizowania szkół, o ile pozwalają na to względy lokalowe. Kierunki specjalne w klasach IV gimnazjów kupieckich, mechanicznych i elektrycznych powinny być ustalone po każdorazowym porozumieniu się z Ministerstwem.

Również porozumienia z Ministerstwem wymaga udzielenie orzeczenia na otwarcie gimnazjów kupieckich, liceów administracyjnych oraz klas trzecich (o kierunkach specjalnych) tych liceów.

20. W związku ze wspomnianym w punkcie 8 zarządzeniem Ministra W. R. i O. P. z dnia 9. V. 1938 r. o organizacji państwowego zakładu, obejmującego kilka szkół zawodowych, właściciele szkół prywatnych mogą ubiegać się o zezwolenie na organizowanie zakładów zbiorczych. W tych wypadkach Kuratoria powinny zwracać się do Ministerstwa o ustalenie nazwy zbiorczej dla takiego zakładu. Celem uproszczenia organizacji szkół i zmniejszenia wydatków personalnych w zakładach, powierzanie czynności kierowników szkół wchodzących w skład zakładu należy stosować tylko w tych przypadkach, gdy zachodzi ku temu istotna potrzeba. Dyrektor zakładu może jednocześnie kierować kilkoma szkołami, wchodzącymi w skład tego zakładu, o ile szkoły nie są zbyt liczne.

21. Wobec wejścia w życie rozporządzenia Ministra W. R. i O.P. z dnia 21. XI. 1938 r. o nadawaniu prywatnym szkołom zawodowym uprawnień szkół państwowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 13, poz. 384), szkoły, które pragną ubiegać się o te uprawnienia powinny ściśle dostosować się do warunków w rozporządzeniu tym podanych oraz przestrzegać wszelkich przepisów, wydanych dla państwowych szkół zawodowych.

22. Wobec rozwijającej się akcji kursowej szkolenia i doszkalania zawodowego, prowadzonej przez organizacje społeczne i zawodowe, Kuratoria powinny badać celowość prowadzenia kursów, przeprowadzać koordynację tej akcji we własnych okręgach, przestrzegać właściwych metod pracy oraz sprawować nadzór nad tymi kursami.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski

Min. Wyznań Religijnych
i Ośw. Publicznego.

99.

OKÓLNIK Nr 17
z dnia 7 marca 1939 r. (I R—1585/39)
o zmianie przepisów o specjalnym podatku od wynagrodzeń.

Ministerstwo W. R. i O. P. podaje do wiadomości i stosowania okólnik Ministra Skarbu z dnia 3 marca 1939 r. Nr D. III 2706/3/39 w sprawie zmiany przepisów o specjalnym podatku od wynagrodzeń.

Dyrektor Departamentu:
A. Nowak

Warszawa, dnia 3 marca 1939 r.

MINISTER SKARBU
L. D. III. 2706/3/39.

Zmiana przepisów o specjalnym podatku od wynagrodzeń.

Do
Kancelarii Cywilnej, Gabinetu Wojskowego Prezydenta Rzeczypospolitej, Biura Sejmu, Senatu, Najwyższej Izby Kontroli, Prezydium Rady Ministrów, wszystkich Ministerstw
w miejscu

Ministerstwo Skarbu komunikuje, że uchwalony przez Sejm i Komisję Budżetową Senatu art. 13 projektu ustawy skarbowej na okres od 1 kwietnia 1939 do 31 marca 1940, która wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1939 r., zawiera następujące przepisy:

„(1) Przedłuża się do dnia 31 marca 1940 r. dla celów równowagi budżetowej moc obowiązującą dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1935 r. o specjalnym podatku od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów publicznych (Dz. U. R. P. Nr 82, poz. 503) ze zmianami, wprowadzonymi ustawą z dnia 30 marca 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 23, poz. 187) oraz wynikającymi z artykułu niniejszego.

(2) Podatek ten będzie pobierany od wynagrodzeń:
a) wypłacanych w czasie od dnia 1 kwietnia 1939 r. do dnia 31 marca 1940 r., bez względu na to, za jaki czas wynagrodzenia te przypadają,
b) wypłacanych za czas od dnia 1 kwietnia 1939 r. do dnia 31 marca 1940 r., bez względu na czas wypłaty,

według następujących skal:

1) przy wynagrodzeniach, wolnych od państwowego podatku dochodowego oraz od opłat emerytalnych lub składek na rzecz ubezpieczeń społecznych:

Stopień	Wysokość wynagrodzenia wypłacanego w ciągu miesiąca w złotych		Stopa procentowa podatku
	ponad	do	
1	200	250	3
2	250	500	7
3	500	1.000	11
4	1.000	2.000	17
5	2.000		25

2) przy wynagrodzeniach, od których opłaca się państwowy podatek dochodowy, opłaty emerytalne lub składki na rzecz ubezpieczeń społecznych, albo też niektóre z tych obciążeń:

Stopień	Wysokość wynagrodzenia wypłacanego w ciągu miesiąca w złotych		Stopa procentowa podatku
	ponad	do	
1	220	300	2
2	300	560	4
3	560	1.150	7
4	1.150	2.350	10
5	2.350		15

(3) Określone w art. 3 pkt 1 lit. a) i b) dekretu z dnia 14 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 82, poz. 503) stawki wynagrodzeń wolnych od podatku specjalnego podwyższa się ze 100 do 200 zł i ze 110 do 220 zł.

(4) Rada Ministrów może, na wniosek Ministra Skarbu w drodze rozporządzeń skracać terminy, określone w ust. (2) lit. a) i b), obniżać stopy procentowe, ustalone w ust. (2) pkt 1) i 2), oraz podwyższać stawki wynagrodzeń wolnych od podatku specjalnego.

(5) Związki samorządu terytorialnego, związki międzykomunalne (celowe) oraz przedsiębiorstwa, banki, zakłady i instytucje tych związków, Związek Rewizyjny Samorządu Terytorialnego, komunalne kasy oszczędności i banki komunalne mogą, działając zgodnie z ustawą o finansach komunalnych, nie pobierać podatku specjalnego od wynagrodzeń, wypłacanych ze swoich funduszów".

Podając powyższe do wiadomości, Ministerstwo Skarbu uprasza o wydanie zarządzeń podległym władzom i urzędom oraz podległym nadzorowi instytucjom prawno-publicznym, objętym przepisami o specjalnym podatku od wynagrodzeń, przygotowujących pobór tego podatku według norm, ustalonych w ust. (1), (2) i (3) przytoczonego art. 13 projektu ustawy skarbowej.

O uchwaleniu powyższego przepisu ustawy przez Izby Ustawodawcze nastąpi oddzielne zawiadomienie.

Minister:
(—) **E. Kwiatkowski**

100.

Ministerstwo Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego

OKÓLNIK Nr 19
z dnia 23 lutego 1939 r. (BP-2875/39)
o słowniku nazw pracowników przemysłu i rzemiosła.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podaje do wiadomości i stosowania okólnik Prezesa Rady Ministrów Nr 2 z dnia 4 lutego 1939 r. Nr 41-46/1 w sprawie słownika nazw pracowników przemysłu i rzemiosła.

Dyrektor Biura Personalnego:
W. Przybyłowicz

PREZES RADY MINISTRÓW
Nr 41-46/1
Słownik nazw pracowników przemysłu i rzemiosła.

Warszawa, dnia 4 lutego 1939 r.

OKÓLNIK Nr 2

Do
Pana Ministra Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
w Warszawie.

Jako pozostałość dawnych zaborów na odcinku życia przemysłowego są znaczne różnice w dziedzinie mianownictwa pracowników w przemyśle, polegające na tym, że często na określenie tego samego pracownika istnieje kilka nazw, w dodatku obcych językowi polskiemu.

Celem usunięcia tego stanu, powodującego duże trudności w pracy administracji państwowej, wojska oraz przemysłu, Ministerstwo Przemysłu i Handlu opracowało „Słownik nazw pracowników przemysłu i rzemiosła", zawierający ujednostajnione nazwy pracowników w tych dziedzinach pracy.

Zalecając wydawnictwo to do użytku władz, proszę Pana Ministra o wydanie polecenia podległym organom, aby stosowały nazwy ustalone w słowniku oraz dołożyły starań w kierunku jak najszybszego wprowadzenia ujednostajnionych nazw w powszechne użycie i wymagały używania ich przez osoby interesowane w stosunkach z władzami.

Prezes Rady Ministrów:
(—) **Sławoj Składkowski**

101.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
Warszawa.

OKÓLNIK Nr 27
z dnia 4 kwietnia 1939 r. (BP-4046/39).
w sprawie odpowiedzialności cywilnej.

Nawiązując do okólnika nr 12 z dnia 31 stycznia 1936 r. o dochodzeniu szkód, wyrządzonych Skarbowi Państwa, — Ministerstwo podaje do wiadomości i stosowania, co następuje:

I. W kwestii przedawnienia wierzytelności ustawa cywilna nie przewiduje wyjątku dla Skarbu Państwa i, o rozpoczęciu biegu przedawnienia decyduje chwila, kiedy właściwa władza przełożona dowiedziała się o tym, kto jest sprawcą szkody, (zob. Przegląd Orzecznictwa tom III, poz. 557).

Władza przełożona ma możność przez swe organa kontrolne ustalić osobę sprawcy i wysokość szkody w toku dochodzeń jeszcze przed ostatecznym zakończeniem postępowania dyscyplinarnego.

Dlatego należy we wszystkich przypadkach, w których stwierdzono poszkodowanie Skarbu Państwa, ustalić w krótkiej drodze fakty i wysokość szkody jako też osobę sprawcy, oraz kierować sprawę dochodzenia szkód i strat Skarbu Państwa do Prokuratorii Generalnej celem wniesienia pozwu do właściwego sądu przed upływem terminu trzyletniego przedawnienia.

II. Niezależnie od tego, z uwagi na definicję występku służbowego, należy w przypadkach narażenia dobra publicznego na szkodę przeprowadzić w jak najszybszym tempie ustalenie winy funkcjonariusza w drodze postępowania dyscyplinarnego. Nie dotyczy to przypadków, w których domniemana szkoda Skarbu Państwa wynikła wyłącznie na tle — mylnej chociażby — interpretacji przepisów.

Jakkolwiek ustalenia komisji dyscyplinarnej nie są formalnie wiążące dla sądu, — wina bowiem w pojęciu dyscyplinarnym nie pokrywa się z cywilno-prawnym pojęciem winy przy wyrządzonej szkodzie, a rozstrzyganie o pretensjach cywilnych nie należy z mocy ustawy do postępowania porządkowego ni dyscyplinarnego, — to jednak nie jest obojętnym dla procesu cywilnego ustalenie przez komisję dyscyplinarną, do czego z mocy przepisów służbowych był obowiązany funkcjonariusz państwowy, i czy obowiązków, wynikających z tych przepisów, nie naruszył. Niewdrożenie bowiem przez władzę postępowania dyscyplinarnego każe domniemywać się, że władza w postępowaniu funkcjonariusza nie dopatrzyła się naruszenia obowiązków, co w pewnej mierze ułatwia mu obronę w procesie cywilnym.

O wynikach postępowania dyscyplinarnego w jego poszczególnych stadiach należy niezwłocznie powiadamiać Prokuratorię Generalna R. P.

III. Sprawa komplikuje się często, gdy w związku z naruszeniem obowiązków służbowych władza, dopatrując się popełnienia przestępstwa, skierowała sprawę w myśl art. 242 K. P. K. do Prokuratora.

Uzależnienie postępowania dyscyplinarnego od wyników postępowania karno-sądowego i zawieszenie postępowania dyscyplinarnego do czasu prawomocnego ukończenia postępowania sądowego, co następuje nieraz po więcej niż 3 latach, doprowadza niejednokrotnie w końcowym rezultacie do przedawnienia odpowiedzialności cywilnej, zwłaszcza w przypadku uwolnienia funkcjonariusza od winy.

W celu niedopuszczenia do przedawnienia, należy przed przesłaniem akt sprawy Prokuratorowi sporządzić uwierzytelnione odpisy z protokółów i innych akt dochodzeń i — niezależnie od Prokuratora — przedsięwziąć dalsze czynności, potrzebne w celu dochodzenia szkód Skarbu Państwa (ustęp I), — poza tym zaś sporządzić wniosek o ukaranie i przekazać sprawę właściwej komisji dyscyplinarnej (ustęp II).

Minister

(—) **W. Świętosławski.**

102.

Ministerstwo Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
Warszawa.
Nr II-W-1410/39.

Warszawa, dnia 22 marca 1939 r.

Informacyjna konferencja harcerska dla pracowników pedagogicznych w inspektoratach szkolnych.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podaje do wiadomości, że w zależności od zgłoszenia się odpowiedniej liczby kandydatów odbędzie się informacyjna konferencja harcerska dla pracowników pedagogicznych w inspektoratach szkolnych w czasie od dnia 13 do 23 lipca br. w obozie harcerskim (pod namiotami) w okolicy Jabłonkowa w Górach Jabłonkowskich w powiecie cieszyńskim.

Konferencja ma na celu praktyczne zapoznanie uczestników z metodą i programem pracy gromad zuchowych i drużyn harcerskich w szkołach powszechnych, rolą harcerstwa w szkole, grami polowymi i życiem obozowym, oraz omówienie zagadnień związanych z rolą inspektoratu szkolnego w organizowaniu opieki nad harcerstwem ze strony szkoły. Konferencja jest przeznaczona dla tych pracowników pedagogicznych inspektoratów, którzy mają powierzoną opiekę nad organizacjami młodzieży a zwłaszcza harcerstwem, a dotychczas nie wzięli udziału w podobnych konferencjach w latach ubiegłych (Chochołów r. 1935, Muszyna — 1936 r., Czorsztyn — 1937, Orawka — 1938 r.

Konferencję organizuje Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego.

Uczestnicy konferencji otrzymują pomieszczenie i utrzymanie w obozie. Życie w obozie daje pełne korzyści dokładnego poznania ruchu harcerskiego, życia kolonijnego i obozowego młodzieży.

Wpisowe wynosi 10 zł, koszt utrzymania 2,50 zł do 3.00 zł dziennie. Przy przejazdach kolejowych uczestnicy korzystać będą z ulg — przysługujących uczestnikom obozów harcerskich.

Zgłoszenia należy kierować drogą służbową do Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego, wpisowe wpłacać przekazem pocztowym na adres okręgowego instruktora harcerstwa K. O. S. K. Kraków, ul. Wielopole 19, p. Dra Władysława Szczygła.

Termin zgłoszeń upływa 20 maja br.

Wraz z kartami uczestnictwa otrzymają uczestnicy szczegółowe dane o programie, wymaganym wyekwipowaniu, przejazdach itp.

Ministerstwo podkreśla, że udział w konferencji jest dobrowolny, a wszelkie koszty podobnie jak w nauczycielskich obozach wakacyjnych ponoszą uczestnicy.

Inspektorom i pracownikom pedagogicznym w inspektoratach szkolnych, którzy wezmą udział w konferencji, należy udzielić na czas jej trwania urlopów okolicznościowych, niezależnie od przysługujących im urlopów wypoczynkowych.

Dyrektor Departamentu
(—) **Dr M. Pollak**

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr O.P. I-60/7. Katowice, dnia 11 kwietnia 1939 r.
Dotyczy: konferencji harcerskiej dla pracowników pedagogicznych w Inspektoratach.

Inspektoratom Szkolnym
w województwie śląskim

podaje się do wiadomości i zachęca do wzięcia udziału w konferencji. Podania należy przesyłać do tutejszego Urzędu w terminie **do dnia 15 maja** bieżącego roku.

Za Wojewodę:
(—) **M. Zawidzki,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

103.

Ministerstwo Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
Nr Prez.-467/39.
Warszawa, dnia 25 marca 1939 r.

Rejestracja urządzeń radiofonicznych w szkołach.

Zarządzeniem Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 17-go grudnia 1938 r. wydanym w porozumieniu z Ministrem Skarbu o opłatach radiofonicznych (przedruk w Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 1, poz. 11 z 1939 r.) *) obniżone zostały opłaty radiofoniczne w szkołach i zakładach naukowych lub wychowawczych, państwowych, publicznych oraz prywatnych, bez względu na rodzaj i ilość urządzeń odbiorczych do wysokości jednego złotego rocznie od dnia 1 stycznia 1939 r.

*) Ogłoszono w Gaz. Urzędowej Woj. Śl. Dz. Adm. Szk. Nr 1 poz. 19 z 1939 r.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zaleca, aby Dyrekcje bądź Kierownictwa w szkołach i zakładach naukowych lub wychowawczych zaopatrzonych w urządzenia radiofoniczne odbiorcze, które nie korzystają dotąd z przysługującego im obniżenia opłat radiofonicznych możliwie jak najrychlej zwróciły się z pismami urzędowymi w tej sprawie do właściwych urzędów pocztowych.

Naczelnik Wydziału:
(—) **Dr T. Rakowski.**

104.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.
Nr OP. I-3/3. Katowice, dnia 5 kwietnia 1939 r.

Inspektoraty Szkolne, Dyrekcje szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych, Dyrekcje zakładów kształcenia nauczycieli oraz Kierownictwa szkół powszechnych i dokształcających zawodowych

w województwie śląskim

oraz Dyrekcja Śląskiego Konserwatorium Muzycznego w Katowicach i
Dyrekcja Wyższej Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego w Cieszynie

w sprawie nieterminowego załatwiania spraw.

Zachodzą ciągle jeszcze wypadki nieterminowego załatwiania spraw, których istota wymaga niezwłocznego załatwienia, co powoduje utyskiwania i skargi zainteresowanych osób i instytucji.

Wobec tego, że taki stan rzeczy jest niekorzystny z punktu widzenia dobra szkoły i nauczania, Urząd Wojewódzki poleca, na podstawie zarządzenia Pana Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 28. II. 1939 r. Nr BP-4130/39, czuwać stale nad terminowym załatwianiem spraw pilnych, a w szczególności: 1) spraw związanych z wypłatą należności przysługujących nauczycielom bezspornie z różnych tytułów, 2) spraw dotyczących obsadzania nowych lub zwolnionych stanowisk nauczycielskich, gdy zwłoka w obsadzie przerywa lub zakłóca bieg pracy w szkole oraz 3) podań rodziców wówczas, gdy niezałatwienie tych podań powoduje stratę czasu uczniów w nauce, 4) spraw związanych z tworzeniem nowych oddziałów w szkołach lub udzielaniem koncesji na otwieranie nowych szkół, jeśli sprawy te stały się aktualne przed samym początkiem roku szkolnego.

W razie niemożności załatwienia sprawy pilnej ze względu na interes szkoły lub młodzieży w ciągu 3 dni, urzędnik załatwiający sprawę powinien zawiadomić o tym swego przełożonego, który za odroczenie załatwienia przyjmuje na siebie odpowiedzialność.

Za Wojewodę:
(—) **M. Zawidzki,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

105.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.

Nr OP. I-21/9. Katowice, dnia 8 kwietnia 1939 r.

Inspektoraty Szkolne, Dyrekcje szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych zakładów kształcenia nauczycieli oraz Kierownictwa szkół powszechnych i dokształcających zawodowych

w województwie śląskim
w sprawie wycieczek do Krzemieńca.

W związku z programem uroczystości ku uczczeniu J. Słowackiego w Krzemieńcu (ogłoszonym w Gazecie Urzędowej Wojew. Śląskiego, Dział Admin. Szkolnej Nr 3 z dnia 30 marca 1939) Urząd Wojewódzki zaleca, aby Dyrekcje i Kierownictwa tych szkół, które projektowały programowe wycieczki do województw wsch., wzięły pod uwagę uroczystości krzemienieckie w czasie od 26 — 28 maja br., przygotowane przez młodzież Liceum Krzemienieckiego z okazji święta licealnego, corocznie w tych dniach obchodzonego na pamiątkę powołania do życia Liceum Krzemienieckiego w Odrodzonej Polsce osobnym rozkazem Marszałka Józefa Piłsudskiego w dniu 27 maja 1920 r.

W tym roku święto to zamierza młodzież Liceum Krzemienieckiego połączyć z uroczystościami ku uczczeniu J. Słowackiego i obchodzić je z młodzieżą szkolną innych ośrodków kraju.

Warunki trzydniowego pobytu młodzieży w Krzemieńcu są następujące:

Całodzienne utrzymanie dla młodzieży szkolnej — 1 zł 50 gr, nocleg — 50 gr od osoby i jednorazowo od osoby na pokrycie kosztów administracyjnych — 1 zł. Wstęp na wystawę po 20 gr. Młodzież winna nadto przywieść z sobą koce, prześcieradła, ręczniki, przybory do mycia i jaśki. Komitet zapewni jej odpowiednie kwatery.

Za Wojewodę:
(—) **M. Zawidzki,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

106.

ORGANIZACJA SZKÓŁ

I. Ministerstwo W. R. i O. P. nadało na rok szkolny 1938/39 pełne prawa szkół państwowych, przewidziane w § 2 rozporządzenia z dnia 1 maja 1929 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 6, poz. 75) następującym szkołom:

1) Prywatnemu Seminarium dla Wychowawczyń Przedszkoli SS. de Notre Dame w Bielsku (Nr II S-7629/38).

107.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.

Nr O.P. I-41/7. Katowice, dnia 1 kwietnia 1939 r.

KOMUNIKAT
o subwencjach dla autorów podręczników dla szkół zawodowych.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Katowicach przeznaczyła w bieżącym roku sumę 2000 zł. na subwencjonowanie wydawnictw książek o treści pedagogicznej, przede wszystkim podręczników dla szkół zawodowych (handlowych, przemysłowych i górniczych) wszelkich typów ze szkołami dokształcającymi włącznie.

Autorzy podręczników, dostosowanych do nowych programów nauczania i zatwierdzonych przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do użytku szkolnego mogą ubiegać się o subwencję, której wysokość ustali każdorazowo Zarząd Izby.

Podania w powyższej sprawie należy kierować do Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach.

Za Wojewodę:
(—) **Mgr M. Gajer,**
p. o. Kierownika Oddziału I. Ogólnego
Referendarz.

108.

KOMUNIKAT
o stypendiach na wyjazdy dla śląskiego nauczycielstwa szkół zawodowych.

Izba Przemysłowo - Handlowa w Katowicach przeznacza w bieżącym roku kalendarzowym kwotę 1.500 zł na stypendia dla nauczycieli szkół zawodowych w celu wyjazdu za granicę.

Stypendium przeznaczone jest dla osób trwale związanych z pracą na terenie szkół zawodowych Śląska, pragnących dokształcać się za granicą w kierunku ich specjalności ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb, wynikających w związku z realizacją nowych programów szkolnych.

Podania udokumentowane należy wnosić do Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego — Wydziału Oświecenia Publicznego, względnie do Wyższego Urzędu Górniczego (jeżeli chodzi o nauczycieli Państwowej Szkoły Górniczej w Katowicach) do dnia 25 kwietnia br. pod adresem Izby.

Podania petentów powinny zawierać następujące dane:

1) czy petent posiada pełne kwalifikacje do nauczania w szkołach zawodowych,
2) czy petent zna dobrze język kraju, do którego zamierza udać się,

3) kraj, miasto (miasta) i instytucje, do których ubiegający się o stypendium chciałby wyjechać,
4) konkretny sposób zamierzonego przeprowadzenia studiów,
5) w jakim związku pozostają zamierzone studia zagraniczne z realizacją nowych programów w szkołach zawodowych,
6) kiedy i na jak długo chciałby petent wyjechać,
7) wysokość sumy stypendialnej,
8) zobowiązanie udostępnienia ogółowi nauczycielstwa śląskiego zapoznania się z wynikami swoich studiów w formie wygłoszenia referatu względnie napisania sprawozdania.

109.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydz. Ośw. Publ.
Nr O.P. I. 61/18. Katowice, dnia 29 marca 1939 r.

KOMUNIKAT
w sprawie sprzętu dla organów opl.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego komunikuje, że sprzęt dla sekcyj rat. san., poza Polskim Czerwonym Krzyżem, jest do nabycia w zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie, który odstępuje go, wyłącznie w kompletach-zestawach po cenie 1554 zł 20 gr loco Warszawa dla sekcji normalnej (dawniej terenowej), względnie po 1598 zł 75 gr dla sekcji samodzielnej (dawniej wydzielonej).

W sprawie nabycia tego sprzętu należy zwracać się bezpośrednio do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (Referat Sanitarno-Wojskowy).

Za Wojewodę:
(—) **Mgr M. Gajer,**
p. o. Kierownika Oddziału Ogólnego
Radca.

110.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr O.P. I-42/23. Katowice, dnia 24 marca 1939 r.

KOMUNIKAT
o „Kalendarzu Niepodległości".

Polskie Towarzystwo Opieki nad sierotami po poległych wojskowych i dziećmi inwalidów wydało w porozumieniu z zakładami Arcta w Warszawie tzw. Kalendarz Niepodległości, który obejmuje kronikę 3900 wydarzeń, jakie zaszły na ziemiach polskich w latach 1914 — 1939, w układzie chronologicznym. Kalendarz jest ułożony systematycznie i daje dobry przegląd historii ostatnich 25 lat, o ile ona dotyczy spraw polskich.

Wydawcy, pragnąc udostępnić najszerszym masom kupno kalendarza, ułatwiają jego nabycie przez sprzedaż na małe raty miesięczne.

Z uwagi na to, że zestawienie wszystkich ważniejszych dat polskiej historii najnowszej może przyczynić się do jej popularyzacji, a urządzającym obchody i rocznice patriotyczne organizacjom oddać może duże usługi, Urząd Wojewódzki zwraca uwagę Dyrekcyj i Kierownictw szkół oraz nauczycielstwa na to wydawnictwo.

Za Wojewodę:
(—) **Mgr Miecz. Gajer,**
p. o. Kierownika Oddz. I. Ogólnego
Referendarz.

111.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr O.P. I-40/14. Katowice, dnia 25 kwietnia 1939 r.

KOMUNIKAT
o filmie p. t. „Orły morskie".

Na podstawie pisma Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 14. IV. 1939 r., Nr Szt. 1036/39, Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego poleca uwadze Dyrekcyj film lotniczy p. t. „Orły morskie" jako zasługujący na obejrzenie przez młodzież szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych.

Za Wojewodę:
(—) **Miłosz Sołtys,**
p. o. Kierownika Oddziału.
Wizytator szkół.

112.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.
Nr O.P. I-41/2. Katowice, dnia 7 kwietnia 1939 r.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego ogłasza

KONKURSY

na stanowiska **kierowników** publicznych szkół powszechnych w obwodzie szkolnym Cieszyńskim w następujących miejscowościach:

Pogórz, publ. szk. powsz. II stop. — mieszkanie służbowe w budynku szkolnym,
Gumna, publ. szk. powsz. I stop. — mieszkanie służbowe w budynku szkolnym,
Brenna, publiczna szkoła powszechna II stopnia Nr 2,
Ogrodzona, publ. szkoła powsz. II stopnia,
Górki Wielkie, publ. szkoła powsz. III stopnia, mieszkanie służbowe w budynku szkolnym,
Haźlach, publ. szkoła powsz. III stopnia,
Iskrzyczyn, publ. szkoła powsz. I stopnia,
Jaworzynka-Zapasieki, publ. szk. powsz. I st., mieszkanie służbowe w budynku szkolnym,
Wisła, publ. szkołą powsz. Nr 2, I stopnia
Wisła, publ. szkoła powsz. Nr 5 II stopnia, — mieszkanie służbowe w budynku szkolnym,
Rudnik, publ. szkoła powsz. I stopnia,

Ustroń, publ. szkoła powsz. Nr 4, I stopnia.

Skoczów, publ. szkoła powsz. Nr 2 III stopnia. Pożądany kandydat z dodatkowymi kwalifikacjami (W. K. N.).

Podania o nadanie powyższych stanowisk wnosić należy w drodze służbowej do Inspektoratu Szkolnego w Cieszynie w terminie 8-tygodniowym od daty ogłoszenia niniejszych konkursów.

113.

RUCH SŁUŻBOWY

w szkołach w województwie śląskim za miesiąc luty 1939 r.

I. MIANOWANIA.

Wojewoda Śląski mianował:

a) w szkolnictwie średnim ogólnokształcącym:

1) Krzystyniaka Jana nauczycielem Państw. Gimnazjum nr 867 w Chorzowie, z dniem 1. II. 1939 r.

Inspektorowie Szkolni mianowali:

1) Adamowską Stefanię nauczycielką Publicznej Szkoły Powsz. nr 10 w Siemianowicach Śl., z dniem 1. II. 1939 r.,

2) Dawidównę Eligię nauczycielką Publ. Szkoły Powszechnej nr 4 w Bielszowicach, z dniem 1. I. 1939 r.,

3) Dziembiankę Łucję nauczycielką Publ. Szkoły Powsz. nr 4 w Nowej Wsi, z dniem 1. II. 1939,

4) Gasiównę Jadwigę nauczycielką Publ. Szkoły Powsz. nr 3 w Orzegowie, z dniem 1. II. 1939,

5) Gryczównę Janinę nauczycielką Publ. Szkoły Powsz. nr 4 w Wielkich Hajdukach, z dniem 1. II. 1939 r.,

6) Gwoździównę Małgorzatę nauczycielką Publ. Szkoły Powszechn. nr 5 w Nowym Bytomiu, z dniem 1. II. 1939 r.

7) Hanuszównę Elżbietę nauczycielką Publicznej Szkoły Powsz. nr 2 w Goduli, z dniem 1. II. 1939 r.,

8) Herwy Jadwigę nauczycielką Publ. Szkoły Powsz. nr 1 w Michałkowicach, z dniem 1. II. 1939 r.,

9) Hoffmanównę Helenę nauczycielką Publicznej Szkoły Powsz. nr 2 w Kochłowicach, z dniem 1. II. 1939 r.,

10) Karwatową Annę wychowawczynią przedszkola przy Publ. Szk. Powsz. nr 1 w Janowie Śl., z dniem 1. II. 1939 r.,

11) Königa Herberta nauczycielem Publ. Szkoły Powszechn. nr 2 w Brzozowicach-Kamieniu, z dniem 1. II. 1939 r.,

12) Loszankę Magdalenę nauczycielką Publicznej Szkoły Powszechnej nr 3 w Nowym Bytomiu, z dniem 1. II. 1939 r.,

13) Palę Jana nauczycielem Publ. Szkoły Powsz. nr 2 w Nowej Wsi, z dniem 1. II. 1939 r.

14) Plochównę Marię nauczycielką Publ. Szkoły Powszechnej nr 1 w Rudzie Śl., z dniem 1. II. 1939 r.,

15) Rabę Józefa nauczycielem Publ. Szkoły Powszechnej nr 1 w Starej Kuźni, z dniem 1. II. 1939 r.,

16) Seńkowską Wandę nauczycielką Publ. Szkoły Powszechn. nr 2 w Michałkowicach, z dniem 1. II. 1939 r.,

17) Siwego Konrada nauczycielem Publ. Szkoły Powsz. nr 3 w Bielszowicach, z dniem 1. II. 1939 r.,

18) Stawarzównę Elżbietę nauczycielką Publicznej Szkoły Powszechnej nr 4 w Lipinach Śl., z dniem 1. II. 1939 r.,

19) Trybulcównę Urszulę nauczycielką Publicznej Szkoły Powsz. nr 4 w Lipinach Śl., z dniem 1. II. 1939 r.,

20) Wacławikównę Helenę nauczycielką Publiczn. Szkoły Powsz. w Starej Wsi, z dn. 1. I. 1939,

21) Wacławkównę Klarę nauczycielką Publicznej Szkoły Powsz. nr 1 w Wełnowcu, z dniem 1. II. 1939 r.,

22) Warzeszankę Adelajdę nauczycielką Publicznej Szkoły Powsz. nr 1 w Świętochłowicach, z dniem 1. II. 1939 r.,

23) Wencównę Zofię nauczycielką Publ. Szkoły Powsz. w Reptach Nowych, z dniem 1. I. 1939.

II. PRZENIESIENIA.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publ. przeniósł ze względów organizacyjnych:

1) Sznapkę Emila, dyrektora b. Państw. Semin. Naucz. w Cieszynie, p. o. dyrektora Gimn. nr 864 w Cieszynie, na stanowisko dyrektora Państw. Gimn. nr 864 w Cieszynie, z dniem 1. II. 1939 r.

Wojewoda Śląski przeniósł:

A) w szkolnictwie średnim ogólnokształcącym:

a) na własną prośbę:

1) Motykę Stanisława, nauczyciela Państw. Liceum i Gimn. im. A. Asnyka w Białej, do Państw. Gimn. nr 1 w Orłowej, z dniem 1. II. 1939 r.

B) w zakładach kształcenia nauczycieli:

a) ze względów organizacyjnych:

1) Zającównę Stefanię, wychowawczynię przedszkola przy b, Państw. Semin. Naucz. Męskim w Cieszynie, do przedszkola przy Państw. Liceum Pedagogicznym w Cieszynie, z dniem 15. II. 1939 r.,

C) w szkolnictwie powszechnym:

a) na własną prośbę:

1) Dona Bertolda, naucz. Publ. Szkoły Powsz. w Przybyszowie, do Publ. Szkoły Powszechn. w Łaziskach Średnich, z dniem 1. II. 1939 r.,

2) Depowską Zofię, naucz. Publ. Szkoły Powsz. nr 11 w Sosnowcu, do Publ. Szkoły Powsz. nr 3 w Wełnowcu, z dniem 1. II. 1939 r.,

3) Ferfecką Małgorzatę, wychowawczynię przedszkola przy Publ. Szk. Powsz. w Bytkowie, na stanowisko wychow. przedszkola w Cieszynie Zachodnim, z dniem 1. II. 1939 r.,

4) Kądzielawę Michalinę, naucz. Publ. Szkoły Powszechnej nr 1 w Oczkowie, do Publ. Szkoły Powsz. nr 3 w Kochłowicach, z dniem 1. II. 1939 r.,

5) Krzystka Eugeniusza, naucz. Publ. Szkoły Powszechnej w Sopotni Małej, do Publ. Szkoły Powsz. w Karwinie-Solcy, z dniem 1. II. 1939,

6) Matuszową Stefanię, naucz. Publ. Szkoły Powszechnej nr 17 w Częstochowie, do Publ. Szkoły Powszechnej nr 1 w Małej Dąbrówce, z dniem 1. II. 1939 r.,

7) Pitułkównę Stefanię, naucz. Publ. Szkoły Powszechnej nr 2 w Kielcach, do Publ. Szkoły Powsz. nr 5 w Katowicach, z dniem 1. II. 1939 r.,

8) Sabową Kazimierę, naucz. Publ. Szkoły Powszechnej nr 2 w Kocku, do Publ. Szkoły Ludowej w Dobracicach, z dniem 1. I. 1939 r.,

b) ze względów organizacyjnych:

9) Wojtka Jana, naucz. Publ. Szkoły Powsz. w Piekarach Śl., do Publ. Szkoły Powsz. w Polskiej Lutyni, z dniem 18. X. 1938 r.

Kurator Okręgu Szkolnego w Krakowie przeniósł na własną prośbę:

1) Knichową Zofię, naucz. Publ. Szkoły Powsz. nr 5 w Katowicach, do Publ. Szkoły Powsz. nr 2 w Kielcach, z dniem 1. II. 1939 r.,

2) Pazdeja Józefa, naucz. Publ. Szkoły Powsz. nr 3 w Wełnowcu, do Publ. Szkoły Powsz. nr 11 w Sosnowcu, z dniem 1. II. 1939 r.,

Kurator Okręgu Szkolnego w Lublinie przeniósł na własną prośbę:

1) Czugałę Ludwika, naucz. Publ. Szkoły Wydziałowej w Nowym Boguminie, do Publicznej Szkoły Powszechn. II stopnia w Majdanie-Grabina gminie Zakrzówek, z dn, 1. II. 1939.

Unieważnienie przeniesienia:

Wojewoda Śląski unieważnił przeniesienie Rogowskiej Albiny, naucz. Publ. Szkoły Powsz. w Mirogoszczy, przeniesionej z dniem 1. I. 1939 do Jedłownika, i przeniósł ją do Publ. Szkoły Powsz. nr 2 w Radlinie, z dniem 1. I. 1939 r.

Urząd Wojew. Śląski, Wydział Ośw. Publ. unieważnia ogłoszenie przeniesienia Seemanna Wilhelma, naucz. Publ. Szkoły Powsz. w Helenowie, przeniesionego na prośbę do Publ. Szkoły Ludowej w Trzyńcu, z dniem 22. XI. 1938 r. (Gaz. Urz. Dział Admin. Szkolnej nr 1, poz. 32).

III. Zwolnienia:

Wojewoda Śląski przeniósł w stan spoczynku:

a) w szkolnictwie średnim ogólnokształcącym:

1) Witka Romana, naucz. Państw. Gimn. w Katowicach, p. o. czynności administracyjne w Urzędzie Wojew. Śl. — Wydz. Ośw. Publ., z dniem 28. II. 1939 r.

b) w szkolnictwie powszechnym:

1) Dra Benescha Rudolfa, naucz. Publ. Szkoły Powsz. nr 5 w Bielsku, z dniem 28. II. 1939 r.,

2) Dabkową Elżbietę, naucz. Publ. Szkoły Powszechnej nr 1 w Świętochłowicach, z dniem 28. II. 1939 r.,

3) Peltzową Helenę, naucz. Publ. Szkoły Powsz. nr 3 w Katowicach, z dniem 28. II. 1939 r.

Inspektor Szkolny zwolnił ze służby:

1) Z Golińskich Warotową Emilię, naucz. Publ. Szkoły Powsz. w Szczygłowicach, z dniem 31. XII. 1938 r.

Samowolnie wystąpili ze służby nauczycielskiej:

1) Ćwiertnia Franciszek, naucz. Publ. Szkoły Powszechnej w Zarzeczu, z dniem 5. IX. 1938 r.

IV. Zmarli:

a) w szkolnictwie średnim ogólnokształcącym:

1) Wojna Paweł, naucz. Państw. Gimn. w Mikołowie, w dniu 8. II. 1939 r.,

b) w szkolnictwie powszechnym:

1) Głowacki Mikołaj, naucz. p. o. kierownika w Publicznej Szkole Powsz. w Zwonowicach, w dniu 7. II. 1939 r.,

2) Łyszczokowa Ewa, naucz. Publ. Szkoły Pow. nr 3 w Kochłowicach, w dniu 29. I. 1939 r.

RUCH SŁUŻBOWY
w szkołach w województwie śląskim za miesiąc marzec 1939 r.

I. MIANOWANIA

Wojewoda Śląski mianował:

a) w szkolnictwie średnim ogólnokształcącym:

1) Mgr Kublińską Janinę nauczycielką Państw. Gimn. w Żorach, z dniem 1. III. 1939 r.,

2) Mgr Ryszkę Franciszka nauczycielem Państw. Gimn. w Żorach, z dniem 1. III. 1939 r.

Inspektorowie Szkolni mianowali:

1) Buglę Alberta nauczycielem Publ. Szkoły Powszechnej w Reptach Nowych, z dniem 1. III. 1939 r.,

2) Śliwkową Janinę, nauczycielką Publ. Szkoły Powsz. nr 4 w Rudzie Śl., z dn. 1. III. 1939.

3) Tomankównę Cecylię nauczycielką Publicznej Szkoły Powszechn. nr 4 w Nowym Bytomiu, z dniem 1. III. 1939 r.

II. PRRZENIESIENIA.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publ. przeniósł:

a) ze względów organizacyjnych:
Mgr Żakównę Lubomirę, nauczycielkę Państwowego Liceum i Gimn. im. Św. Marii Magdaleny w Poznaniu do Państw. Gimn. z niem. jęz. naucz. w Boguminie, z dniem 1. III. 1939.

B) w szkolnictwie powszechnym:

a) z urzędu dla dobra szkoły:
Kanię Józefa, nauczyciela Publ. Szkoły Powszechnej nr 2 w Niedobczycach, do Publicznej Szkoły Powsz. nr 6 w Janowie, z dniem 1. III. 1939 r.

Wojewoda Śląski przeniósł:

A) w szkolnictwie powszechnym:

a) na własną prośbę:

1) Alasińskiego Stanisława, naucz. Publ. Szkoły Powsz. w Młynisku, do Publ. Szkoły Powsz. w Skalitem,z dniem 1. III. 1939 r.,
2) Babiaka Stefana, nauczyciela Publ. Sz. Wydz. we Frysztacie, do Publ. Szkoły Powsz. nr 4 w Nowej Wsi, z dniem 1. III. 1939 r.,
3) Czyża Emila, nauczyciela Publ. Szkoły Powszechnej w Miechowie, do Publ. Szkoły Powszechnej nr 2 w Golasowicach, z dniem 1. III. 1939 r.,
4) Dyrczównę Olgę, nauczyciela Publ. Szkoły Powszechnej w Górze, do Publ. Szkoły Powszechnej nr 25 w Chorzowie, z dniem 1. II. 1939 r.,
5) Grossównę Jadwigę, nauczycielkę publ. szk. powsz. Nr 25 w Chorzowie do publ. szkoły powsz. w Górze z dniem 1. III. 1939.
6) Michalskiego Floriana, nauczyciela Publicznej Szkoły Powszechnej w Bardzie do Publicznej Szkoły Powsz. w Świerczynowcu, z dniem 1. III. 1939 r.,
7) Michalską Monikę, nauczycielkę Publ. Szkoły Powsz. w Bardzie, do Publ. Szkoły Powsz. w Świerczynowcu, z dniem 1. III. 1939 r.
8) Migaczową Zofię, naucz. Publ. Szkoły Powsz. w Kiełczewie-Smużnym, do Publ. Szkoły Powszechnej nr 11 w Siemianowicach, z dniem 1. III. 1939 r.,
9) Stawowiankę Bronisławę, naucz. Publ. Szkoły Wydz. w Jabłonkowie, do Publ. Szkoły Powszechnej Żeńskiej w Dąbrowie, z dniem 1. III. 1939 r.,
10) Wajsa Jana, naucz. Publ. Szkoły Powsz. nr 1 w Czerwionce, do Publ. Szkoły Wydziałowej w Gnojniku, z dniem 1. II. 1939 r.,
11) Zwinczakową Anastazję, nauczycielkę Publ. Szkoły Powsz. nr 2 w Kępnie, do Publ. Szk. Powsz. nr 1 w Gródku, z dniem 1. III. 1939 r.

III. Zwolnienia:

Wojewoda Śląski przeniósł w stan spoczynku:

a) w szkolnictwie zawodowym:

1) Wojnara Franciszka, profesora Państw. Szk. Przemysłowej w Bielsku, z dniem 31. III. 1939

b) w szkolnictwie powszechnym:

1) Grabarzankę Gertrudę, naucz. Publ. Szkoły Powsz. nr 1 w Mysłowicach, z dniem 31. III. 1939 r.,
2) Mazakową Petronelę, naucz. Publ. Szkoły Powszechnej nr 5 w Mysłowicach, z dniem 31. III. 1939 r.,
3) Ranoszka Wiktora, naucz. Publ. Szkoły Powszechnej w Moszczenicy, z dniem 31. III. 1939 r.,
4) Szubra Michała, kier. publ. szk. powsz. Nr 3 w Mysłowicach z dniem 31. III. 1939.

Wystąpili ze służby:

1) Ks. Kałuża Karol, nauczyciel Państw. Gimn. w Mikołowie, dobrowolnie wystąpił ze służby z dniem 20. II. 1939 r.,
2) Z Olejniczaków-Żarowa Urszula, naucz. Publ. Szkoły Powsz. w Kaletach, samowolnie opuściła służbę z dniem 18. II. 1938 r.

IV. Zmarli:

a) w szkolnictwie powszechnym:

1) Kaleta Jan, kier. Publ. Szkoły Powsz. w Starej Kuźni, w dniu 22. III. 1939 r.,
2) Rzechaczek Henryk, kontr. kierown. Publicznej Szkoły Powsz. męskiej we Frysztacie, w dniu 27. III. 1939 r.

114.
KONKURS
na stanowiska dyrektorów państwowych szkół średnich ogólnokształcących.

Ministerstwo W. R. i O. P. ogłasza konkurs na stanowiska:

1) dyrektora I Państwowego Liceum i Gimnazjum im. M. Kopernika w Toruniu — (Nr BP. 22358/38),

2) dyrektora Państwowego Liceum i Gimnazjum w Tucholi — (Nr BP-383/39).

O wymienione stanowiska mogą się ubiegać osoby, odpowiadające pod względem kwalifikacyj wymaganiom ustawy z dnia 26 września 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr 90, poz. 828), zmienionej ustawą z dnia 16 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr 75, poz. 740), oraz odpowiadające wymaganiom art. 12 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu obwieszczenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 9 listopada 1932 (Dz. U. R. P. Nr 104, poz. 873).

Do stanowisk tych przywiązane jest uposażenie unormowane rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 663) z uwzględnieniem zasad, wprowadzonych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 781) oraz — ad 2) — mieszkanie służbowe.

Podania, zaopatrzone potrzebnymi dokumentami, skierowane do Ministerstwa W. R. i O. P., wnosić należy w drodze służbowej do Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego w Toruniu naj-

później w sześć tygodni od daty wyjścia niniejszego numeru Dziennika Urzędowego.

115.
KOMUNIKAT
o konkursie na Nagrodę Nauk Administracyjnych.

Międzynarodowy Instytut Nauk Administracyjnych w Brukseli ustanowił nagrodę za najlepszą pracę o zagadnieniu, wchodzącym w zakres nauk administracyjnych, w wysokości 15.000 franków belgijskich. Nagroda przyznawana jest co trzy lata; pierwszy okres trzyletni upływa we wrześniu 1939 r. Na okres bieżący wybrany został temat „Rola wychowawcza administracji".

Do konkursu dopuszczone są prace autorów wszystkich państw i mogą być zredagowane w jakimkolwiek języku, ale musi do nich być dołączone tłumaczenie w języku francuskim. Mają one być przesyłane do Sekretarza Generalnego Instytutu (Secrétaire Général de l'Institut International des Sciences Administratives, 41 rue Juliette Wytsman, Bruxelles, Belgique).

Bliższych wyjaśnień udzielić może: Sekcja Narodowa Polska Międzynarodowego Instytutu Nauk Administracyjnych w Warszawie, ul. Miodowa Nr 24. (Nr IV N-678/39).

116.
Komunikat o Kursie Montessori w Londynie.

Ministerstwo W. R. i O. P. zwraca uwagę na mający się odbyć w Londynie Kurs Montessori (od 14. III. — 7. VII. 1939 r. Adres Komitetu organizacyjnego kursu jest następujący: Dr Maria Montessori President, 22 Quinten Massijsstraat — Amsterdam — Zuid (Holland). (Nr IV N. d. dz. 327/39).

117.
KOMUNIKAT
o wydaniu zbiorowym pism Adolfa Dygasińskiego.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia, że Instytut Wydawniczy „Biblioteka Polska" w Warszawie (ul. Świętojańska 4) przystąpił do wydania zbiorowych pism Adolfa Dygasińskiego.

Ze względu na to, że twórczość Dygasińskiego, która jest cennym dorobkiem kultury polskiej, zasługuje na poznanie przez najszersze masy ludności, Ministerstwo W. R. i O. P. zachęca do nabywania pism zbiorowych A. Dygasińskiego przede wszystkim dla powiatowych centrali bibliotecznych, bibliotek oświatowych miejskich i bibliotek gminnych. (Nr II OP-275/39).

118.
Komunikat o czasopiśmie „Reklama".

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zwraca uwagę szkół handlowych na czasopismo „Reklama" (Warszawa, ulica Królewska Nr 5), które nadaje się do użytku szkół uwzględniających w programie nauczania reklamę. (Nr III PU-622/39).

119.
KOMUNIKAT
o Kalendarzu Bezpieczeństwa i Higieny Pracy.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zwraca uwagę szkół zawodowych wszystkich działów i stopni na wydany przez Instytut Spraw Społecznych (Warszawa, ulica Wilcza 1) „Kalendarz 1939 Bezpieczeństwa i Higieny Pracy", który ze względu na swoją treść, sposób jej ujęcia, stronę graficzną i wartość wychowawczą wydawnictwa nadaje się do jak największego rozpowszechniania wśród młodzieży szkolnej (Nr III PU-706/39).

120.
Komunikat o broszurze: „Architektura wnętrz u Wyspiańskiego".

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zwraca uwagę szkół zawodowych stolarskich na broszurę p. t. „Architektura wnętrz u Wyspiańskiego" w opracowaniu M. Padechowicza, dyrektora szkoły rzemiosł, nakład autora 1938, Poznań. (Nr III PU-381/38).

121.
Komunikat o filmach szkolnych.

Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdziło do użytku szkolnego — zgodnie z zarządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 7 października 1937 r. (Nr Szt-2720/37) w sprawie filmu szkolnego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 13, poz. 387) — następujące filmy kategorii C, przedstawione do oceny przez Polską Agencję Telegraficzną — Instytut Filmowy (Warszawa, ul. Królewska 10):

1)	Podbój przestworzy (film dźwiękowy)	Nr Szt-170/39,
2)	Nauka boksu (film dźwiękowy)	Nr Szt-170/39,
3)	Lekkoatletyka (film dźwięk.)	Nr Szt-170/39,
4)	Katedry w Anglii	Nr Szt-314/39,
5)	Hockey na lodzie	Nr Szt-314/39,
6)	Proces kwitnienia	Nr Szt-314/39,
7)	Transfuzja krwi	Nr Szt-314/39,
8)	Organy trawienia	Nr Szt-314/39,
9)	Żółwie	Nr Szt-313/39,
10)	Hawaje (film dźwiękowy)	Nr Szt-313/39,
11)	Zjawisko przypływu i odpływu (film dźwiękowy)	Nr Szt-313/39,
12)	Niektóre ptaki drapieżne oraz kukułka	Nr Szt-549/39,
13)	Krew i jej rola w organizmie	Nr Szt-549/39,
14)	Życie w stawie	Nr Szt-549/39,
15)	Tajemnice świata roślinnego	Nr Szt-549/39,
16)	Zaprawa fizyczna	Nr Szt-549/39,
17)	Sycylia	Nr Szt-549/39,
18)	Energia słoneczna	Nr Szt-549/39,
19)	Stopa ludzka	Nr Szt-549/39,
20)	Wpływ pokarmu na rozwój organizmu	Nr Szt-549/39,
21)	Włochy południowe	Nr Szt-168/39.

122.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr O. P. I-60/a/1.

KOMUNIKAT

o wynikach zimowych zawodów sportowych młodzieży szkolnej województwa śląskiego w roku szkolnym 1938/39.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego podaje do wiadomości ostateczne wyniki zawodów łyżwiarskich i hokejowych szkół średnich ogólnokształcących, zawodowych i zakładów kształcenia nauczycieli.

I. Zawody łyżwiarskie:

A. GRUPA POCZĄTKUJĄCYCH

1. zawody indywidualne

a) dziewczęta:

1 miejsce Kurtzmanówna Zuzanna — Miejsk. Gimnazjum Żeńskie Katowice,
2 „ Górnikówna Anna — Miejskie Gimnazjum Kupieckie Katowice,
3 „ Stibbe Anneliese — Prywatne Gimnazjum Niemieckie Chorzów,
4 „ Popkówna Jadwiga — Państw. Gimn. Siemianowice,
5 „ Skibińska Janina — Miejskie Gimn. Żeńskie Katowice,
6 „ Arctówna Danuta — Miejskie Gimnazjum Żeńskie Katowice,
7 „ Pilchówna Krystyna — Miejskie Gimnazjum Żeńskie Katowice,
8 „ Ulczokówna Janina — Miejskie Gimnazjum Kupieckie Katowice,

b) chłopcy:

1 miejsce Sołtysek Ernest — Prywatne Gimnazjum Niemieckie Chorzów,
2 „ Grzywok Alfred — Państw. Gimnazjum St. Kostki Chorzów,
3 „ Symolka Herbert — Prywatne Gimnazjum Niemieckie Chorzów,
4 „ Knapik Stefan — Państw. Gimnazjum Mikołów,
5 „ Kowalczyk Jan — Państw. Gimnazjum St. Kostki Chorzów,

2. zawody zespołowe:

a) dziewczęta:

1 miejsce Miejskie Gimnazjum Żeńskie Katowice,
2 „ Miejskie Gimn. Kupieckie Katowice,
3 „ Miejskie Gimnazjum Żeńskie Katowice.

b) chłopcy:

1 miejsce Prywatne Gimnazjum Niem. Chorzów,
2 „ Państw. Gimnazjum St. Kostki Chorzów,

B. GRUPA ZAAWANSOWANYCH:

dziewczęta:

1 miejsce Szczepańska Krystyna — Miejskie Gimnazjum Żeńskie Katowice,
2 „ Karpincówna Krystyna — Liceum Pedagogiczne Cieszyn.

II. Zawody hokejowe:

A. w konkurencji Międzyszkolnych Klubów Sportowych.

1 miejsce M. K. S. Katowice } stosunek bramek
2 „ M. K. S. Chorzów } 3 : 1

B. w konkurencji Szkolnych Kół Sportowych:

Szkolne Koła Sportowe	M. Katowice 1	Siemianowice 2	Orłowa 3	Mysłowice 4	Rybnik 5	Śl. Techn. Z. N. 6	Państw. Katowice 7	Żory 8	Pszczyna 9	Tarn. Góry 10	Chorzów 11	Bielsko 12	Ilość gier	Ilość punktów	Stosunek bramek
Miejsk. Gimn. Katowice	**M**	4:0	—	5:0	1:1	—	—	—	2:0	—	—	10:0	5	9	22:1
Państw. „ Siemianowice	0:4	**I**	3:1	—	—	4:0	—	—	—	2:1	4:0	—	5	8	13:6
„ „ Kup. Orłowa	—	1:3	**S**	—	—	3:2	—	—	—	3:0	2:0	—	4	6	9:5
„ „ Mysłowice	0:5	—	—	**T**	3:0	—	—	—	2:1	—	—	5:0	4	6	10:6
„ „ Rybnik	1:1	—	—	0:3	**R**	—	2:1	0:0	—	—	—	—	4	4	3:5
Śląsk. Techn. Zakł. Naukowe	—	0:4	2:3	—	—	**Z**	0:1	2:0	—	—	—	—	4	2	4:8
Państw. Gimn. Katowice	—	—	—	—	1:2	1:0	**O**	—	—	—	**A**	—	2	2	2:2
„ „ Żory	—	—	—	—	0:0	0:2	—	**W**	—	**K**	—	—	2	1	0:2
„ „ Pszczyna	0:2	—	—	1:2	—	—	—	—	**S**	—	—	—	2	0	1:4
„ „ Tarn. Góry	—	1:2	0:3	—	—	—	—	**Ą**	—	**T**	—	—	2	0	1:5
„ „ im. Kostki, Chorzów	—	0:4	0:2	—	—	—	**L**	—	—	—	**W**	—	2	0	0:6
„ „ Niem. Bielsko	0:10	—	—	0:5	—	**Ś**	—	—	—	—	—	**A**	2	0	0:15

Razem: 19 — 65 bramek.

Zdobywcy pierwszych miejsc, tak indywidualnych, jak i drużynowych otrzymali dyplomy. Zdobywca pierwszego miejsca w zawodach hokejowych w konkurencji Szkolnych Kół Sportowych otrzymał nagrodę ufundowaną przez Wojewódzki Komitet W. F. i P. W.

123.

PAŃSTWOWE PEDAGOGIUM
w Katowicach

Studium
w Państwowym Pedagogium w Katowicach.

PROSPEKT.

Wstęp.

Państwowe Pedagogium w Katowicach jest uczelnią, której zadaniem jest kształcenie nauczycieli szkół powszechnych na poziomie wyższym. Zakład ten bowiem ma wykształcić nowy typ nauczyciela wysoko kwalifikowanego, o głębokiej kulturze ogólnej i pedagogicznej, któryby mógł skutecznie wpłynąć na kształtowanie się treści życia społecznego i narodowego Polski i przez odrodzenie i uszlachetnienie dusz ludzkich stworzyć niezniszczalne fundamenty moralne pod budowę mocarstwowego gmachu naszego Państwa. Dlatego też jest rzeczą ważną, aby do Pedagogium wstępowały tylko jednostki pod każdym względem pełnowartościowe a więc nie tylko mające należyte wykształcenie ogólne i patent dojrzałości do studiów wyższych, ale także czujące w sobie powołanie pedagogiczne, pociąg do pracy społeczno-oświatowej, oraz dążność do własnego wewnętrznego doskonalenia się.

Takich jednostek potrzeba naszemu szkolnictwu powszechnemu jak najwięcej i dlatego też władze szkolne zapewniają młodzieży studiującej w pedagogium, a zwłaszcza młodzieży niezamożnej, daleko idącą pomoc materialną i ulgi w opłatach, a absolwentom przyznają w służbie nauczycielskiej awanse nie wiele różniące się od awansów nauczycieli szkół średnich. Nie bez znaczenia jest w dobie panującego kryzysu gospodarczego również i ta okoliczność, że absolwenci Pedagogium w Katowicach po uzyskaniu dyplomu mają widoki na natychmiastowe otrzymanie posady, gdyż wobec zlikwidowania przed 3 laty seminariów nauczycielskich i przewidzianego do roku 1940 braku dopływu nowych kandydatów na nauczycieli, kształconych w liceach pedagogicznych, bezrobocie wśród nauczycieli, zniknie już w najbliższym czasie w zupełności, a zapotrzebowanie na nowe siły nauczycielskie będzie bardzo wielkie.

Organizacja studium.

Organizacja studiów w Państwowym Pedagogium w Katowicach opiera się na Statucie ustalonym przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 28 lipca 1928 r. (Dz. Urz. Nr 8, poz. 135).

Studium w pedagogium trwa dwa lata.

Pedagogium w Katowicach jest zakładem koedukacyjnym, a więc przyjmuje na studia zarówno osoby płci męskiej jak i żeńskie,j, mogące wykazać się świadectwem dojrzałości 8-letniego gimnazjum ogólnokształcącego, wzgl. liceum ogólnokształcącego.

Na I rok studium przyjmuje się kandydatów (tki), którzy (e) ukończyli (ły) co najmniej 18 lat. Górną granicę wieku kandydatów określa Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

W Pedagogium w Katowicach istnieją dwa wydziały:

a) Wydział humanistyczny, obejmujący 1) grupę polonistyczno-historyczną i 2) grupę polonistyczno-germanistyczną.

b) Wydział przyrodniczo-geograficzny.

Do grupy polonistyczno-germanistycznej mogą być przyjęci tylko tacy kandydaci(tki), którzy(e) posiadają w świadectwie dojrzałości ocenę z nauki tego języka i wykażą się należytą jego znajomością, umożliwiającą odbywanie praktyki pedagogicznej w szkołach z niemieckim językiem nauczania (Zarządzenie Min. W. R. i O. P. z dnia 15 listopada 1938 r. Nr II-S. 8263/38).

O organizacji studiów na obu wymienionych wydziałach orientują tabele godzin, zamieszczone poniżej.

TABELA GODZIN
Wydział humanistyczny.
1. grupa polonistyczno-historyczna.

Przedmioty	Rok studiów I	Rok studiów II	Uwagi
Filozofia	2	—	
Psychologia pedagogiczna	3	2	
Nauki społeczne	2	—	
Higiena szkolna i społeczna	2	—	
Pedagogika ogólna wraz z historią wychowania	—	6	
Organizacja nauczania i wychowania w szkole powsz. wraz z praktyką pedagog.	6	4*	*) w tym 1 godz. na dydaktykę przyrody, geografii matematyki. Dydaktykę jęz. polskiego i historii uwzględniono osobno.
Dydaktyka religii	—	1	
Język polski i literatura	5	4	
Literatura dziecięca	1	1	
Dydaktyka języka polskiego	—	2	
Historia	3	2	
Dydaktyka historii	—	2	
Rysunki	2	2**	**) w II półroczu osobno dla mężczyzn i kobiet.
Zajęcia praktyczne	2	2	
Śpiew	2	2	
Wychowanie fizyczne	2	2	
Ogółem	32	32	
Zajęcia dodatkowe (obowiązk.)			
Chór	1	1	
Sporty	2	2	
Konferencje polekcyjne	1	1	

2 grupa polonistyczno-germanistyczna.

Grupa ta różni się od grupy polonistyczno-historycznej tylko tym, że **zamiast historii wchodzi** do programu **język niemiecki.**

TABELA GODZIN

Wydział przyrodniczy.

Przedmioty	Rok studiów I	Rok studiów II	Uwagi
Filozofia	2	—	
Psychologia pedagogiczna	3	2	
Nauki społeczne	2	—	
Higiena szkolna i społeczna	2	—	
Pedagogika ogólna wraz z historią wychowania	—	6	
Organizacja nauczania i wychowania w szkole powsz. wraz z praktyką pedagog.	6	4*	*) w tym 1 godz. na dydaktykę języka polsk. historii i matemat. Dydakt. geograf. i przyrody uwzględniono osobno
Dydaktyka religii	—	1	
Literatura dziecięca	1	1	
Biologia	5	4	
Dydaktyka przyrody	—	2	
Geografia z geologią	3	2	
Dydaktyka geografii	—	2	
Rysunki	2	2	
Zajęcia praktyczne	2	2**	**) w II półroczu osobno dla mężczyzn i kobiet.
Śpiew	2	2	
Wychowanie fizyczne	2	2	
Ogółem	32	32	
Zajęcia dodatkowe (obowiązk.)			
Chór	1	1	
Sporty	2	2	
Konferencje polekcyjne	1	1	

Warunki przyjęcia.

Od kandydatów wstępujących do pedagogium wymaga się:

a) zdolności fizycznej do zawodu nauczycielskiego, stwierdzonej przez lekarza szkolnego lub powiatowego;

b) świadectwo dojrzałości szkoły średniej ogólnokształcącej państwowej lub posiadającej prawa szkół państwowych (8-letniego gimnazjum starego typu lub liceum ogólnokształcącego), ewentualnie świadectwo ukończenia takiej szkoły zawodowej, którą Ministerstwo W. R. i O. P. uzna za równowartościową do tego celu;

c) w razie dłuższej niż półrocznej przerwy pomiędzy chwilą opuszczenia szkoły średniej a chwilą złożenia podania do Pedagogium, wymaga się od kandydata świadectwa moralności, wydanego przez państwowe władze administracji ogólnej I instancji;

d) złożenia egzaminu wstępnego.

Termin wnoszenia podań.

Podania o przyjęcie na I rok studiów przyjmuje Dyrekcja Państwowego Pedagogium w Katowicach od dnia 15 czerwca do dnia 15 sierpnia 1939 r.

Do podania o przyjęcie na I rok studiów należy dołączyć **w oryginale:**

a) świadectwo zdolności fizycznej do zawodu nauczycielskiego,

b) świadectwo dojrzałości,

c) ewentualne świadectwo moralności,

d) oświadczenie w sprawie wyboru przedmiotów studiów specjalnych spośród grup istniejących w Państwowym Pedagogium w Katowicach:
   1. polonistyczno-historycznej,
   2. polonistyczno-germanistycznej, i
   3. przyrodniczo-geograficznej;

e) metrykę urodzenia,

f) własnoręcznie napisany życiorys,

g) zaświadczenie o stosunku kandydata do służby wojskowej,

h) dwie nienaklejone fotografie.

Egzamin wstępny.

Kandydaci (tki), którzy (re) na wniesione podanie otrzymali (ły) odpowiedź pozytywną, poddają się egzaminowi wstępnemu.

Egzamin wstępny dla kandydatów (tek) do Państwowego Pedagogium w Katowicach obejmuje:

a) egzamin z elementarnych wiadomości z zakresu logiki i psychologii ogólnej,

b) egzamin ze znajomości jednego z przedmiotów wybranych,

c) badanie słuchu muzycznego i głosu,

d) badanie inteligencji oraz przydatności do zawodu nauczycielskiego.

Uwaga:

Egzaminy wymienione pod a, b, odbywają się w zakresie ustalonym w programie nauki szkoły średniej ogólnokształcącej.

Początek egzaminów dnia 1 września 1939 r.

Opłaty.

Studenci Pedagogium są obowiązani do uiszczenia taksy administracyjnej, która wynosi 30,— zł rocznie oraz taksy na Fundusz Wychowania Fizycznego wynoszącej 4,— zł. rocznie. Taksę administracyjną i na Fundusz Wychowania Fizycznego wpłaca się w 2 ratach półrocznych. Studenci niezamożni mogą być zwolnieni od taksy administracyjnej do połowy lub w całości.

Synowie (córki) funkcjonariuszów państwowych, samorządowych, przedsiębiorstw państwowych, wojskowych, korzystają z 50% zniżki taksy administracyjnej.

Pomoc materialna dla młodzieży Pedagogium.

Studenci (tki) niezamożni (e) mogą otrzymywać zapomogi i stypendia. Przewidziane jest również dożywianie młodzieży bezpłatnie lub za minimalną opłatą.

Studenci zamiejscowi mogą korzystać z internatu mieszczącego się na razie przy Państwowym Gimnazjum w Mysłowicach za opłatą 38,— zł miesięcznie.

Młodzież niezamożna może być zwolniona od tej opłaty w części lub w całości.

Sprawa internatu młodzieży żeńskiej znajduje się jeszcze w stadium organizacji. Na razie studentki mogą zamieszkać w Zakładzie SS. Marii w Katowicach, ul. Graniczna 16, za opłatą 55,— zł miesięcznie. Studentki niezamożne uzyskują w miarę możności ulgi w opłatach za internat.

Organizacje młodzieży.

W Państwowym Pedagogium w Katowicach istnieje Bratnia Pomoc Studentów, której celem jest:

a) współpracować z Dyrekcją i Radą Pedagogiczną w organizowaniu życia i pracy w pedagogium celem wyrobienia inicjatywy, samodzielności, pomyślności i dyscypliny społecznej,

b) kształtowanie etycznej i ideowej opinii publicznej wśród kolegów,

c) wzajemna pomoc w samokształceniu i samowychowaniu,

d) niesienie pomocy materialnej członkom Bratniej Pomocy,

e) krzewienie współżycia koleżeńskiego i kultury towarzyszkiej.

Uprawnienia:

Po ukończeniu 2 letnich studiów i złożeniu egzaminu dyplomowego otrzymują absolwenci dyplom na nauczyciela szkół powszechnych. Absolwentom Pedagogiów w służbie nauczycielskiej przysługuje prawo do uposażenia wyższego o jedną grupę tj. po 3-letniej służbie nauczycielskiej i złożeniu egzaminu praktycznego, otrzymują uposażenie grupy IX, po czym awansują automatycznie do VI grupy (włącznie) w myśl § 19 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r.

Informacje.

Szczegółowych informacji udziela się w Dyrekcji Państwowego Pedagogium w Katowicach (ul. Szkolna 9) codziennie między godz. 10—12, albo też pisemnie.

Edward Czernichowski,
Dyrektor Państwowego Pedagogium
w Katowicach.

124.

KOMUNIKAT O WYDAWNICTWACH

A. Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdziło do użytku szkolnego następujące książki i pomoce szkolne dla szkół powszechnych, średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli.

1. Książki do bibliotek uczniowskich.

Nadolski N. Rozkwit literatury narodowej w XVI wieku. Kultura Polska i Obca. T. VI. Nakład Państw. Wydawn. Książek Szkolnych. Lwów 1938 — dla młodzieży liceów ogólnokształcących i pedagogicznych. (Nr II Pr-16898/38).

Naglerowa H. Ludzie prawdziwi. Wydanie piąte. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa 1938 — dla młodzieży od lat 11—13 i od lat 14—15. (Nr II Pr-17466/38).

Nowakowski Z. Puchar Krakowa. Wydanie siódme. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa 1938 — dla młodzieży od lat 11—13 i od lat 14—15. (Nr II Pr-17469/38).

Ostrowska B. Bohaterski Miś czyli przygody Pluszowego Niedźwiedzia na wojnie. Wydanie czwarte. Wydawnictwo Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa — dla młodzieży od lat 11—16. (Nr II Pr-15788/37).

Papée S. Henryk Sienkiewicz jako humorysta. Nakład Państwowego Wydawn. Książek Szkolnych. Lwów. 1939 — dla młodzieży liceów ogólnokształcących i pedagogicznych. (Nr II Pr-17203/38).

Prus B. Sieroca dola. Biblioteka Uniwersytetów Ludowych. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1937 — dla młodzieży w wieku od lat 11 do 14 i od 14 do 16. (Nr II Pr-15153/37).

Rodziewiczówna M. Lato leśnych ludzi. Powieść. Wydanie trzecie, Pisma. Tom 33. Nakład Wydawnictwa Polskiego (R. Wegner). Poznań. B. d. — dla młodzieży w wieku od lat 14—16. (Nr II Pr-15778/37).

Sieroszewski W. Dary wiatru północnego. Wydanie trzecie. Wydawnictwo Towarzystwa Wydawniczego „Rój". Warszawa, 1938. (Nr II Pr-17484/38).

Sieroszewski W. Przelotne ptaki. Wydawnictwo Towarzystwa Wydawniczego „Rój". Warszawa, 1939. (Nr II Pr-15695/37).

Sławoj-Składkowski F. Gdzie widziałem Komendanta nim Polskę wywalczył. Wydanie dwunaste. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1938 — dla młodzieży od lat 11—13. (Nr II Pr-17470/38).

Szelburg-Zarembina E. Dom wielki jak świat. Wydanie dziewiąte. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1938 — dla młodzieży od lat 11 — 13 i od 14—15. (Nr II Pr-17461/38).

Ujejski K. Wybór poezji. Opracował M. Janik. Wydanie II. Biblioteka Narodowa. Seria I, Nr 37. Wydawnictwo Krakowskiej Spółki Wydawniczej. Kraków. 1924 — dla młodzieży liceów ogólnokształcących i pedagogicznych. (Nr II Pr-15715/37).

„W czasach Chrobrego". Obrazy z dziejów i kultury X—XI wieku. Wybrane ustępy z dzieła S. Zakrzewskiego „Bolesław Chrobry Wielki". Do druku przygotowała i objaśnieniami opatrzyła J. Wiszówna. Nakład Sekcji Dydaktycznej Oddziału Lwowskiego P. T. H. (Nr II Pr-16847/38). Dla młodzieży liceów ogólnokształcących i pedagogicznych.

Wirtemberska M. ks. z Czartoryskich. Malwina czyli domyślność serca. Opracował K. Wojciechowski. Wydanie II. Biblioteka Narodowa. Seria I, Nr 23. Wydawnictwo Krakowskiej Spółki Wydawniczej. Kraków 1925 — dla młodzieży liceów ogólnokształcących i pedagogicznych. (Nr II Pr-15707/37).

Zaleska M. J. Młody wygnaniec. Przygody wśród puszcz i stepów amerykańskich. Opracowanie według R. Rotha. Z ośmiu rysunkami St. Wolskiego. Wydanie dziewiąte. Wydawn. Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1938 — dla młodzieży od lat 11 — 13 i 14—15. (Nr II Pr-17459/38).

„Żułów wczoraj i dziś". Wydawnictwo Zakładu Głównego Związku Rezerwistów. Warszawa 1938 — dla młodzieży szkół średnich. (Nr II Pr-16969/38).

Żeromski S. Echa leśne. Wydanie jedenaste. Wydawnictwo Towarzystwa Wydawniczego J. Mortkowicza Warszawa, 1938 — dla młodzieży od lat 14—16. (Nr II Pr-17480/38).

Żuławska Z. Pójdziemy w świat. Opowiadanie dla młodzieży. Wydanie trzecie. Wydawn. Towarzystwa Wydawniczego J. Mortkowicza, Warszawa—Kraków 1936 — dla młodzieży od lat 11—13 i od 14—16. (Nr II Pr-15661/37).

2. Książki do bibliotek nauczycielskich.

Bystroń J. Publiczność literacka. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa, 1938 — do bibliotek nauczycielskich. (Nr II Pr-16366/38).

Czachowski K. Obraz współczesnej literatury polskiej 1884—1934. Tom trzeci. Ekspresjonizm i neorealizm. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Warszawa—Lwów. 1936. (Nr II Pr-15

„XX lat Rzeczypospolitej Polskiej". 1918—1938. Materiał zebrał St. Papée. Nakład Państw. Wydawn. Książek Szkolnych. Lwów. (Nr II Pr-17194/38).

Nadolski N. Rozkwit literatury narodowej w XVI wieku. Kultura Polska i Obca. T. VI. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów 1938. (Nr II Pr-16898/38).

Rocznik literacki 1935 oraz Rocznik Literacki 1936. Wydawnictwo Instytutu Popierania Twórczości Literackiej. Warszawa. (Nr II Pr-16419/38).

Słowacki J. Mazepa. Opracował B. Gubrynowicz. Biblioteka Narodowa. Seria I, 76 Wydawnictwo Krakowskiej Spółki Wydawniczej. Kraków. 1924. (Nr II Pr-15709/37).

Ujejski K. Wybór poezyj. Opracował M. Janik. Wydanie II. Biblioteka Narodowa. Seria I. Nr 37. Wydawnictwo Krakowskiej Spółki Wydawniczej. Kraków. 1924. (Nr II Pr-19715/37).

Wirtemberska M. ks. z Czartoryskich. Malwina czyli domyślność serca. Opracował K. Wojciechowski. Wydanie II Biblioteka Narodowa. Seria I, Nr 23. Wydawnictwo Krakowskiej Spółki Wydawniczej. Kraków. 1925. (Nr II Pr-15707/37).

3. Pomoce szkolne.

a) do użytku zbiorowego.

„Ilustracja Szkolna", Wydawnictwo Związku Nauczycielstwa Polskiego. Warszawa.

Warszawa. Most Księcia Józefa Poniatowskiego w nocy. Photo Plat. Seria XXV. Nr 356. 1931 r. — w szkołach powszechnych. (Nr II Pr-16532/38).

Warszawa. Centralny Instytut Wychowania Fizycznego. Photo Plat. Seria XXV. Nr 357. 1931 r. — w szkołach powszechnych. (Nr II Pr-16528/38).

Wisłą do Gdańska — życie flisaków. Wklęsłodruk. „Rotofod." Warszawa. — w szkołach powszechnych. (Nr II Pr-16523/38).

Wilno. Zaułek Bernardyński. Fot. Jan Bułhak. Seria XVII. Nr 279. 1931 r. — w szkołach powszechnych. (Nr II Pr-16523/38).

Dolina Wilii pod Wilnem. Fot. J. Bułhak. Seria XVII. Nr 281. 1931 r. — w szkołach powszechnych. (Nr II Pr-16523/38).

Wołyń. Zamek w Ostrogu. Fot. H. Poddębski. Seria XXXIII. Nr 451. 1932 r. — w szkołach powszechnych. (Nr II Pr-16523/38).

Wołyń. Wąwóz Lessowy pod wsią Gródek, pow. Równe. Fot. L. Sawicki. Seria XXXIII. Nr 450. 1932 r. — w szkołach powszechnych. (Nr II Pr-1523/38).

Podole. Winnice w Zaleszczykach. A. Wisłocki. Seria XLVIII. Nr 517. 1934 r. — w szkołach powszechnych. (Nr II Pr-16523/38).

Kosiarze. Photo Plat. Seria XXII. Nr 332. 1931 r. — w szkołach powszechnych. (Nr II Pr-16523/38).

Stawianie sterty. Photo-Plat. Seria XXII. Nr 334. 1931 r. — w szkołach powszechnych. (Nr II Pr-16523/38).

Łowienie ryb na podrywkę. Photo-Plat. Seria XXII. Nr 335. 1931 r. — w szkołach powszechnych (Nr II Pr-16523/38).

Czechosłowacja. Typy ludowe. Wieśniak grający na kobzie. Chłopiec z Moraw. Słowackie dziewczęta w strojach ludowych. Seria XL. Nr 482. 1933 r. — w szkołach powszechnych. (Nr II Pr-16523/38).

Alpy. Wysepka na Jeziorze Genewskim. Fot. Kilhberg-Zurich. Seria XXII. Nr 328. 1931 r. — w szkołach powszechnych. (Nr II Pr-16523/38).

Genewa. Fragment miasta i Jeziora Genewskiego. Seria XXII. Nr 329. 1931 r. — w szkołach powszechnych. (Nr II Pr-16523/38).

Z dalekiej północy. Stada morsów w wodzie i na pokrywie lodowej. Publishers Photo Service. Seria XVII. Nr 230. 1931 r. — w szkołach powszechnych. (Nr II Pr-16523/38).

Z dalekiej północy. Mors. Atlantic. — Photo. Seria XVII. Nr 282. 1931 r. — w szkołach powszechnych. (Nr II Pr-16523/38).

Egipt. Widok pustyni. Drukarnia Narodowa w Krakowie. Seria LI. Nr538. 1934 r. — w szkołach powszechnych. (Nr II Pr-16523/38).

Egipt. Sposoby czerpania wody do nawadniania pól. Publishers Photo Service. N. Y. Seria LI, Nr 534. 1934 r. w szkołach powszechnych (Nr II Pr-16523/38).

Japonia. Plantacja herbaty. Publishers Photo Service. Seria XIII. Nr 222, 1930 r. — w szkołach powszechnych. (Nr II Pr-16523/38).

Japonia. Święta Góra Fuji-Yama. Publishers Photo-Service. Seria XIII. Nr 206. 1931 r. — w szkołach powszechnych. (Nr II Pr-16523/38).

Polowanie na niedźwiedzia jaskiniowego w czasach przedhistorycznych. Według obrazu G. Kuhnerta. Tablica I. Seria XIII. Nr 205. 1930 r. — w szkołach powszechnych. (Nr II Pr-16523/38).

Epoka żelaza późniejsza. (Od narodzenia Chrystusa do 600 roku). Rys. J. Rosen. Tablica IX. Seria XIII. Nr 221. 1930 r, — w szkołach powszechnych. (Nr II Pr-16523/38).

Stryjeńska Z. Snycerstwo. Seria XIX. Nr 295. 1931 r. — w wyższych klasach szkoły powszechnej i w gimnazjum ogólnokształcącym. (Nr II Pr-16622/38).

Stryjeńska Z. Prządka. Seria XIX. Nr 296. 1931 r. — w wyższych klasach szkoły powszechnej i w gimnazjum ogólnokształcącym. (Nr II Pr-166622/38).

Stryjeńska Z. Ceramika. Seria XIX. Nr 297. 1931 r. — w wyższych klasach szkoły powszechnej i w gimnazjum ogólnokształcącym. (Nr II Pr-16622/38).

Stryjeńska Z. Tkactwo. Seria XIX. Nr 298. 1931 r. — w wyższych klasach szkoły powszechnej i w gimnazjum ogólnokształcącym. (Nr II Pr-1622/38).

Stryjeńska Z. Stroje ludowe wileńskie. Seria XIX. Nr 485. 1933 r. — w wyższych klasach szkoły powszechnej i w gimnazjum ogólnokształcącym. Nr II Pr-1622/38).

Stryjeńska Z. Stroje ludowe Kaszubskie. — w wyższych klasach szkoły powszechnej i w gimnazjum ogólnokształcącym. (Nr II Pr-16622/38).

Stryjeńska Z. Stroje ludowe z Pokucia. — w wyższych klasach szkoły powszechnej i gimnazjum ogólnokształcącym. (Nr II Pr-16622/38).

Stryjeńska Z. Lato. — w wyższych klasach szkoły powszechnej i w gimnazjum ogólnokształcącym. (Nr II Pr-16622/38).

Stryjeńska Z. Jesień. — w wyższych klasach szkoły powszechnej i w gimnazjum ogólnokształcącym. (Nr II Pr-16622/38).

b) do użytku poszczególnych uczniów.

Woyno W. Młody szybownik. — dla uczniów wyższych klas szkoły powszechnej i gimnazjum ogólnokształcącego. (Nr II Pr-16893/38).

B. Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdziło do użytku szkolnego następujące książki dla szkół zawodowych:

Bildziukiewicz Adam i Żeligowski Henryk. Arytmetyka handlowa. Cz. III. dla klasy III gimnazium kupieckiego. Cena zł 2,95. Nakład T-wa Wydawniczego w Wilnie, ul. Wileńska 32, m. 6 — jako podręcznik dla kl. III gimnazjum kupieckiego. (Nr III PU-343/38).

Dr K. Petyniak-Sanecki i Dr F. Tomanek. Zasady ekonomii społecznej. Wyd.III. Nakł. Książnicy - Atlasu. Lwów — Warszawa — 1938 — jako książkę pomocniczą dla nauczycielstwa w szkołach handlowych. (Nr III PU-329/38).

Wiśniewski Jan. Jak korzystać z danych statystycznych. Odbitka z miesięcznika „Wiedza i Życie". Warszawa, ul. Natolińska 8, 1938 r. — jako książkę pomocniczą dla nauczyciela i ucznia w gimnazjach i liceach zawodowych. (Nr III PU-344/38).

Nowości wydawnicze.

I. Broman: Aparat ruchowy człowieka. Przeł. ze szwedzkiego mgr T. Biernakiewicz. Książnica - Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 261. Zł 12,50.

Autor dr Iwar Broman, zajmował się przez długie lata specjalnie anatomią stawów i mięśni jako wykładowca tego przedmiotu w Południowo-szwedzkim Instytucie Gimnastycznym w Lund.

Podręcznik stanowi znakomicie pomyślane „tabelaryczne repetitorium nauki o mięśniach i stawach", a wartość jego polega na dwu okolicznościach: 1) półschematowych rysunkach (w ilości 75), przedstawiających niezwykle przejrzyście przebieg mięśni i ich przyczepów, przy czym kościec zaznaczono czarno, mięśnie zaś kolorem czerwonym w ten sposób. że nie zamazuje on wcale rysunku kośćca i 2) na zestawieniu w tabelach mięśni według ich funkcji w stawach (zginania, prostowania, przywodzenia, odwodzenia, skręcania, nawracania, odwracania itp.). Tabele te obejmują: a) nazwę mięśnia, b) przyczep początkowy, c) przyczep końcowy, d) jakim nerwem mięsień jest unerwiony i e) jaką tętnicą odżywiany. Na osobistych tabelach zestawiono możliwości ruchowe każdego stawu, zarówno pojedyńczo jak i w kompleksie funkcjonalnym z zaznaczeniem: a) osi ruchu, b) rozległości ruchu (w stopniach), c) nazwy ruchu i d) aparatu hamującego dany ruch w stawie.

W części ogólnej zebrano wiadomości z dziedziny ontogenezy, filogenezy, budowy i rodzaju stawów, ich ruchomości — dalej o budowie i funkcji mięśni, ich elastyczności, wydolności i efekcie pracy, współdziałaniu mięśni, inerwacji i odżywianiu, ich rozwoju, wzroście, histogenezie i filogenezie.

Na końcu książki zestawiono na osobnych tabelach wszystkie mięśnie według ich topograficznego przydziału, stosowanego w podręcznikach anatomii opisowej z zaznaczeniem: a) grupy mięśni, b) ich nazwy, c) przyczepu początkowego, d) przyczepu końcowego, e) przebiegu mięśnia i f) jego funkcji, g) na jakie stawy działa, i h) inerwacji.

B. Janowski: Tablice synchronistyczne do dziejów powszechnych. Wyd. III. Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa. Str. 40. Zł 3,—.

Nowe wydanie tego pomocniczego środka do nauki historii obejmuje 24 tablic z najważniejszymi datami z dziejów powszechnych tak politycznych jak literatury i kultury od czasów najdawniejszych do ostatnich dni ubiegłego roku. Zestawienie całości materiału jest przejrzyste i przystępne dla szerokiego ogółu, lecz stoi przy tym na poziomie wymagań najwyższych klas szkół średnich i szkół wyższych. Wyłączenie dat osób panujących poza nawias wypadków do odrębnych kolumn nadaje tablicom przejrzystość i poglądowość na całe okresy dziejów. Wolne miejsca pozostałe mogą być użyte na notatki stosownie do indywidualnych potrzeb uczącego się. Uwzględniając tę okoliczność tablice są wydrukowane na dobrym papierze nadającym się do robienia dopisków.

Przeznaczeniem tablic jest przyjście z pomocą uczącym się historii, zdającym egzaminy i tym, którzy chcą pamięciowo opanować bogaty materiał historyczny.

Tadeusz Sinko: Klasyczne przysłowia w Polszczyźnie. Książnica-Atlas. Lwów — Warszawa. Str. 120. Zł 2,60.

Przegląd klasycznych, średniowiecznych i humanistycznych źródeł i zbiorów przysłów i ich polskich opracowań, stanowiący pierwszą część książki prof. Sinki, a ilustrowany przykładami przysłów, tłumaczonych z owych zbiorów, unaocznia drogi, po których klasyczne przysłowia dostały się do szkół i na kazalnicę, skąd spadły aż do ludu. Druga część książki, to krótkie monografie 12 grup pokrewnych przysłów, których pierwotny sens występuje jasno na rodzimym gruncie greckim, a rozmaite odmianki charakteryzują sposób myślenia tych narodów, które je przyjęły i adoptowały.

Dr T. Felsztyn: Balistyka. Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa. Str. 118. Zł 2,80.

W poszczególnych rozdziałach omawia autor wszystkie zjawiska związane ze strzałem, podając kolejno to, co się dzieje w lufie, prawa rządzące ruchem pocisku w próżni i w powietrzu, oraz działanie pocisku u celu. Szczególną uwagę poświęca on zagadnieniu stabilizacji pocisku w locie.

Na koniec przedstawia on zasady strzelania artylerii i broni piechoty. Liczne rysunki i obfite przykłady liczbowe ułatwiają zrozumienie pracy i stanowią ilustrację wywodów teoretycznych.

Książka przeznaczona jest przede wszystkim dla uczniów szkół licealnych, którym umożliwi pogłębienie tych wiadomości, jakie daje im podstawowe przysposobienie wojskowe w hufcach szkolnych. Ponadto może ona służyć jako lektura przy nauce fizyki.

E. Bohner: Der ehrbare Kaufmann. Cz. I. „Was ist ein Kaufmann". Opracował dr K.Zagajewski. (Bibl. Niem. T. 66). Książnica - Atlas. Lwów — Warszawa. Str. 40. Zł 0,70.

Są to zajmujące pogadanki z dziedziny handlu i przemysłu. Materiał jest podzielony według działów produkcji.

Czytanki nadają się w pierwszym rzędzie dla gimnazjów, liceów i szkół handlowych, jednak i w innych szkołach zawodowych, a nawet ogólnokształcących, będą czytane z pożytkiem, nie tylko dla usprawnienia nauki języka niemieckiego, ale i dla nauki samego zawodu.

Stefan Papée: Pogląd na świat młodzieży licealnej. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 48. Zł 1,—.

„Pogląd na świat młodzieży licealnej" jest opracowaniem ankiety, przeprowadzonej w pierwszych klasach licealnych w okręgu szkolnym lwowskim. Młodzież wypowiedziała się w niej swobodnie i szczerze, o życiu rodzinnym, o religii, o nauce i przedmiotach nauczania, o nauczycielach, o życiu koleżeńskim i pracy swej w organizacjach, o wychowaniu estetycznym, o sporcie i wycieczkach. Książka jest wiernym zwierciadłem przeżyć młodzieży i znalazła nie tylko potwierdzenie w kontrolnej ankiecie, jaką przeprowadzono w tym roku szkolnym raz jeszcze w klasach licealnych, ale i treść ankiety była przedmiotem konferencyj dyrektorskich, które trafność jej ujęcia i wyników uznały.

K. Haemmerling: Był człowiek co się Shakespeare zwał. Książnica-Atlas. Lwów — Warszawa. Str 686 (2 tomy). Zł 14.00.

Z nielicznych aktów, z liczniejszych legend, a przede wszystkim z zachowanych tragedyj, komedyj i poematów, wyłania się postać największego poety dramatycznego. Silnie wrośnięty z glebę stratfordzką syn chłopski, zwabiony przez pracującego kolegę do Londynu, zdobywa pracą i obcowaniem ze wszystkimi warstwami społeczeństwa głęboką kulturę umysłową, artystyczną i moralną, która pozwala rozwinąć się wszelkim możliwościom geniuszu naturalnego, wolnego od wszelkich ekstrawagancyj i chorobliwości. Najznakomitsi przedstawiciele młodej arystokracji uznają w nim nie tylko największego poetę swych czasów, ale i potęgę moralną, niby sumienie Anglii i całej ludzkości. Dzieje tej genialnej jednostki rozszerzają się w epopeję całej Angli elżbietańskiej, a nawet całej Europy renesansowej, co znajduje swój wyraz w doskonałym dziele Haemmerlinga, wolnym od wszelkiej deklamacyjności, a którego właściwości zachował przekład polski.

E. Ludwig: Kleopatra. Książnica-Atlas. Lwów — Warszawa. Str. 312. Zł 8,50.

E. Romer: Ziemia i Państwo. Książnica - Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 380. Zł 6,00.

W książce tej zebrał autor szereg swoich rozpraw na temat, jaką rolę odgrywa Polska, ziemia i państwo w fizjonomii lądu europejskiego.

Obszar i przebieg granic każdego państwa, to nie przypadek, a ostateczny wynik szeregu zorganizowanych woli narodowych w eksploatacji danych warunków geograficznych.

Z jedenastu rozpraw „Ziemi i Państwa" poświęconych dyskusji nad istotą geograficzną Polski, dwie pochodzą z okresu przedwojennego, dwie z okresu wielkiej wojny: te wszystkie mają raczej charakter naukowego przewidywania odrodzenia Polski. Jedna rozprawa rozważa możliwości ale i konieczności terytorialne Polski po zwycięstwie z r. 1920. Z siedmiu pozostałych rozpraw o Polsce jedna przedstawia syntezę ogólną, inne rozważają rozmaite zagadnienia, do pewnego stopnia dyskusyjne z punktu widzenia otaczających nas narodów słowiańskich, Włochów, Anglików z platformy międzynarodowej.

Kilka rozpraw poświęcono szczegółowym problemom regionalnym Polski, jej dostępowi do morza, jak również problemom południowego-wschodu.

Osobny ustęp z trzema rozprawami służy wyjaśnieniu roli polskich nazw geograficznych, jako doniosłego instrumentu geopolitycznego.

W końcowym ustępie, na który składają się trzy rozprawy, przeprowadzono dyskusję na temat geopolitycznej przyszłości całej kuli ziemskiej w których autor przewiduje dalsze rozczłonkowanie polityczne globu ziemskiego w miarę coraz dalej idącego zwycięstwa woli poszczególnych narodów do eksploatacji politycznej swoich środowisk geograficznych.

Alarm końcowy poświęcił autor tragedii Czechosłowacji, która się dokonała z pogwałceniem wszystkich praw i doświadczeń geopolitycznych, a tylko od powrotu tych praw do głosu zależy przyszłość i pokój światowy.

Z. Starowieyska - Morstinowa: Twoje i moje dzieciństwo. Książnica-Atlas. Lwów — Warszawa. Str. 158. Zł 4,—.

Treścią książki „Twoje i moje dzieciństwo" jest oglądanie ludzkich uczuć i poznań u ich nie skażonego jeszcze źródła, jakim jest dusza dziecka.

Prawdy o człowieku szuka autorka w dzieciństwie swego synka, szuka jej też we własnym dzieciństwie, które odnajduje i po raz drugi przeżywa w dzieciństwie swego dziecka.

Wszystkie przytoczone fakty z życia, wszystkie cytowane rozmowy i pytania dzieci, wszystkie ich zabawy i przygody są autentyczne; dlatego w pewnym sensie książka ta może być cennym przyczynkiem do poznania psychologii i umysłowości dziecka.

M. Kędziorzyna: Dziecko Pułku. Książnica - Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 191. Zł 3,—.

„Dziecko Pułku" to nie wytwór fantazji, to prawdziwe dziecko pułku, sierota przygarnięta przez jeden z pułków artylerii.

Celem książki jest zbliżenie dziecka do żołnierza polskiego, nawiązanie z nim serdecznego kontaktu, poznanie jego życia i pracy.

J. Kędziora: Burza. (Teatr polski żywej). Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 120. Zł 3,—.

Sztuka odtwarza życie ludzi, doprowadzonych do zbrodni przez fanatyczne przywiązanie do ziemi. Jako taka jest ostrzeżeniem dla tych, u których przywiązanie do ziemi przechodzi w fanatyzm.

CZASOPISMA NADESŁANE.

Zapiski Towarzystwa Naukowego w Toruniu. Tom XI. Zeszyt 1. Kwartał I. — 1938 r. Red. i Adm. Tow. Nauk. Toruń, Wysoka 16. Prenumerata roczna 6 zł, dla członków Tow. Nauk. bezpłatnie.
Treść: Ks. P. Czaplewski: Czy Fabian Czema był uczniem krakowskim? — T. Mikulski: Debiut poetycki Krzysztofa Arciszewskiego. — Ks. K. Miaskowski: Reminiscencje toruńskie w kościele parafialnym w Ostrowie pod Gniewkowem. — Ks. A. Mańkowski: Dobra szlacheckie Wichulec pod Brodnicą w r. 1761.

Chowanna. Miesięcznik Instytutu Pedagogicznego w Katowicach. Nr 3 marzec 1939 r.: M. Odrzywolski: Personalizm krytyczny a teoria wychowania (dok.) — L. Blaustein: Z rozważań nad współczesnym wychowaniem estetycznym. — Polemika. Oceny i sprawozdania. Dodatek: Sprawy Szkolne na Śląsku: Szkolnictwo powszechne w zachodniej części Śląska Cieszyńskiego.

Parametr — czasopismo poświęcone nauczaniu matematyki w szkołach powszechnych pod red. A. Rusieckiego i Dr S. Straszewicza. Red. Warszawa, ul. Szopena 10, m. 5. Admin. Poznań, Aleje Marcinkowskiego 22. Prenumerata roczna 4 zł, półroczna 2,50 zł.

Treść zeszytu 1 — styczeń 1939 r.: L. Jeleńska: O celu lekcji. — A. M. Rusiecki: Skala i plan w programie geografii i matematyki dla kl. IV szkół stopnia III i II. — St. Gabriel: Rysunek bryły prostopadłościennej w rzucie równoległym, ukośnym. — M. Hornowski: Uwagi o nauczaniu matematyki w szkołach powszechnych.

Zeszyt 2 — luty 1939 r.: A. Rusiecki: Jak zapisywać rozwiązanie zadania? — M. Hornowski: Uwagi o nauczaniu matematyki w szkołach powszechnych (c. d.). — Fr. Piwnicki: Jak skontruować obrazy liczbowe A. Rusieckiego. — Kącik fizyki. Zadania.
Zeszyt 3 marzec 1939: S. Racinowski: Zastosowanie gier do rachunku pamięciowego. — F. Piwnicki: Jak sporządzić szkielet sześcianu metrowego. — — M. Hornowski: Uwagi o nauczaniu matematyki szkołach powszechnych (c. d.) — Zapiski. Głosy czytelników. Zadania.

Życie Literackie — Organ Tow. Polonistów R. P. poświecony nauce o literaturze i krytyce literackiej. Red. i Adm. — Warszawa 1. Stare Miasto 31. Prenumerata roczna 13 zł. Nr pojed. 1.50 zł.

Treść zeszytu 1 — styczeń—luty 1939 r.: Z. Szmydtowa — Z estetyki romantycznej. Z. Libin — Pochwała akademicka. L. Langholz — Szkoła w beletrystyce polskiej. A. Tretiak — Z angielskich poglądów na istotę i cel krytyki. Oceny i sprawozdania. Kronika.

Polonista — Organ Tow. Polonistów RP. poświęcony sprawom nauczania języka polskiego. Red. i Adm. Warszawa 1 — Stare Miasto 31. Prenumerata roczna 13 zł. Nr pojed. 1.50 zł.

Treść zeszytu 1 — styczeń—luty 1939 r.J. Dalbor — Żłabowa — Realizacja programu języka polskiego w liceach ogólnokształcących. L. Czarniecki — Norwid w liceum. Dr L. Langholz — Psychologia w badaniach literackich i w nauczaniu języka polskiego. J. Kulpa — O właściwy charakter języka polskiego w szkole powszechnej. W. Chmielewska — „Pan Tadeusz" w klasie III gimn. Sprawozdania, oceny.

Biuletyn Tow. Popierania Budowy Publ. Szkół Powszechnych. Nr 1 luty — marzec 1939. Red. i Adm. Warszawa, ul. Hoża 28.

Głos Nauczycielski, centralny organ Zw. Naucz. Polskiego Nr 25 i 26 z marca 1939r. Red. i Adm. Warszawa, ul. Smulikowskiego 4.

Śląskie Wiadomości Muzyczne, miesięcznik poświęcony kulturze muzycznej na Śląsku. Red. i Admin. Katowice, ulica Wojewódzka 45. Prenumerata roczna 4,— zł.

Treść Nr 2 — luty 1939: B. Romaniszyn — Solowy śpiew w kościele jako zagadnienie stylu i techniki wokalnej. Z. Dymek — Arystokratyzm pałeczki dyrygenckiej. T. Prejzner — Artysta i historyk o muzyce w wojsku polskim przed powstaniem listopadowym. **Nr 3** — marzec 1939: B. Romaniszyn — Solowy śpiew w kościele jako zagadnienie stylu i techniki wokalnej (c. d.). Rozwój polskiej kultury muzycznej. Zb. Dymek — Arystokratyzm pałeczki dyrygenckiej (c. d.).

Młody Polak — dwutygodnik dla dzieci i młodzieży. Red. i Admin. Warszawa, ul. Chmielna 58. Prenumerata roczna 3,60 zł, egz. pojed. 20 gr.

Słonko — tygodnik z obrazkami dla dzieci. Red. i Adm. Warszawa, ul. Zielna 13, m. 2. Prenumerata mies. 80 gr. Nr poj. 25 gr. Dla szkół zniżki.

Logos — organ Ligi Odrodzenia Moralnego, miesięcznik. Red. i Admin. Wilno, ul. św. Jańska 12 — 1. Prenumerata 2 zł rocznie.

———::———

Antoni Łomnicki — Geometria analityczna i algebra dla II kl. liceum ogólnokształcącego, wydział humanistyczny, przyrodniczy i klasyczny. Wyd. Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa 1939. Cena 2,50 zł.

L. K. Pawłowski — Z biologii pijawek. Wyd. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Z 15 rycinami. Str. 40

J. Balicki i St. Maykowski — Mówią wieki. Podręcznik do nauki języka polskiego dla III klasy gimnazjum kupieckiego. Opracowali: Z. Aleksandrowicz i Szcz. Zimmer. Z objaśnieniami. Str. 484. Cena 2,80 zł. Wyd. Zakładu Narodowego im. Ossolińskich.

„Świat i Życie". Zarys encyklopedyczny współczesnej wiedzy i kultury pod red. Dra Zygmunta Łempickiego. Wyd. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa.

Ukazał się ostatni zeszyt 15 tomu V. zawierający informacje encyklopedyczne na lit. W—Ż oraz spisy artykułów, rycin umieszczonych w poszczególnych tomach wydawnictwa. Zeszyt ten podaje nadto informacje jak korzystać z encyklopedii „Świat i Życie", tablice skrótów oraz wykaz poprawek i zmian tekstu we wszystkich tomach.

„Przyroda i Technika" — miesięcznik poświęcony popularyzacji nauk przyrodniczych i technicznych. Wyd. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Prenumerata roczna 10 zł. Zeszyt pojed. 1,80 zł — z dodatkiem „Metodyka Biologii" prenum. roczna 13,50 — zeszyt pojed. 2,10 zł.

Treść zesztu 2 — luty 1939: Dr G. Bychowski — O nowych metodach leczenia chorób psychicznych. W. Lindemann — Szkolnictwo. Dr St. Bąk — O kształcie węgłów w drewnianych budowlach wiejskich. St. Iwanowski — Polski samolot popularny. Wł. Cetner — Telewizja i jej pierwsze kroki w Polsce. Notatki naukowe: Sprawy bieżące. Postępy i zdobycze wiedzy. Rzeczy ciekawe. Co się dzieje w Polsce.

Treść zeszytu 3 — marzec 1939: L. Charap — Wizyta w angielskim ogrodzie i parku zoologicznym. K. M. Smith — Choroby zakaźne u roślin. Dr J. Opieńska - Blauth — Od leczenia do zatrucia. A. Jahn — Wieczna zmarzlina krajów polarnych. J. Zimowski — Telefonia na promieniach niewidzialnych. Notatki naukowe. — Sprawy bieżące. — Postępy i zdobycze wiedzy. Poradnik przyrodnika fotografa. Rzeczy ciekawe. Ruch naukowy i organizacyjny.

Dodatek do zeszytu 2—3: **Metodyka Biologii:** E. Massalski — Wycieczki biologiczne w Góry Świętokrzyskie. Szkolny ogród botaniczny. — A. Dziurzyński — O sposobie wykonywania przeźroczy rysowanych i malowanych.

„Świetlica" — miesięcznik dla młodzieży świetlicowej w Polsce. — Redakcja: Katowice I, Pocztowa 16, III p. Prenumerata roczna 2 złote za 408 stron pisma. Przez cały rok „Świetlica" służy swą pomocą przodownikom i kierownikom prac oświatowych, zamieszcza bowiem:

Insceenizacje,
Teatrzyki,

Pieśni ludowe,
Plany robót praktycznych,
Poradniki samokształceniowe,
Opisy regionalno-krajoznawcze,
Sprawozdania z nowości literackich,
Gry umysłowe i towarzyskie,
Liczne konkursy zagadkowe i krajoznawcze oraz literackie.

Redakcja przyjmuje wszelkie prace młodzieży, związane z jej życiem i pracą, z życiem organizacyj i świetlic.

Za umieszczone prace Redakcja płaci honorarium.

Redakcja: Katowice — Urzad Wojewódzki Śląski, ul. Jagiellońska I p. pokój 326. — Tel. 106.
Administracja: II p. pokój 538. — Tel. 178. — Konto P. K. O. Nr. 304.121.

Drukarnia Urzędu Wojewódzkiego Śl. w Katowicach, ul. Francuska 47.